

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
1-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYED-
ÉVRE 9 P. FÉLÉVRE 18 P. ÉVENTE 36 PENGÓ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESÉ.
EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

12 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 205. SZÁM.
1930. Szeptember 12. PÉNTEK.

12 FILLER

Közmunkák megindítása

Amióta a világszerte tapasztalható munkanélküliség gazdasági és szociális problémái jelentkeztek, a kormány nem szünt meg ezzel a kérdéssel foglalkozni s a rendelkezésre álló határokon belül szünet nélkül azon volt, hogy a munkanélküliek tömegének munkát adjon. — Még pedig olyan munkákat, amelyek egyszerre mind a közösségnek, a nemzetnek is hasznára válnak. A navalaton fekvő nagy szociális miniszter, Vass József hívta össze azt az értekezletet a belügyminiszteriumban, mely azóta az ország gyászoló hangulata közepette is lefolyt.

A tanácskozáson az állami, megyei és városi közmunkák sürgős megindításáról folyt a tárgyalás, amelyen részt vett a kormány részéről a belügyminiszter, a szakminiszteriumok államtitkárai, valamint főispán és gazdasági miniszteriumok szakemberei. Számbavették és státust csináltak arról, hogy az ország területén megindítandó közmunkák fedezeti összege körülbelül mennyit tehet ki. A részletes és lehető pontos számítások során kitűnt, hogy mintegy 260 millió pengő értékű megrendelésről és építkezésről lehet szó.

Igen nagy óvatosságot, körültekintést és számvetést igényel a közmunkák megindításának pénzügyi része. Természetes, hogy egy ilyen hatalmas munkakomplexum kezdeten nem állhat rendelkezésre mind az a fedezet, amely kívánatos volna, tehát kézenfekvő, hogy a közmunkák sorrendjét a szociális sürgőség és a közkiánalmak szerint osszák be. A kormányzat irányító körének tájékozódást kellett szereznie arról, hogy jelenleg milyen közmunkák vannak már folyamatban, milyen munkálatokra törekednek a törvényhatóságok, melyek azok a legsürgősebben folyamatba lendülő közmunkák, melyeket közös erővel kell a megvalósulás stábiumba juttatni.

Az értekezlet során kategóriákba osztották a már folyamatban levőket, az ősszel megindulókat és azokat, amelyek a tavasz folyamán kell megindítani. A hitelkérdés megoldásának munkálatai is megnyugtató reményekre jogosítanak s ezáltal bizonyos, egységes munkaterv is ki fog alakulni, így pl. a tisztviselői és munkáslakások építése és az egyes városok csatornázási és vízvezeték-építkezései körül. Az illetékes köröknek megfontolt elővigyázatosságra minden tekintetben indokolt, mert ezeknek a munkálatoknak mindenekelőtt hasznos beruházásoknak kell lenniük s nagyon is kell vigyázni arra, hogy az amúgy is súlyos helyzetben levő városok és törvényhatóságok tulságosan el ne adósodjanak. Hiszen bizonyára mindenkinek emlékezetében van még a pár év előtti organízatlan építkezési láz, mely a kinált költségeket sokszor meggondolatlanul vette igénybe s ezáltal olyan fizetési rátaikat és kamatterheket vett magára, amelyek egészséges prosperitását akadályozták, vagy egyenesen megbénították.

A hitelnek a közösséggel szemben is az a természete, mint az egyénnel szemben. Ugyanis csak annyit szabad belőle felhasználni, amennyit a gazdasági egzisztencia megrendü-

Briand beszéde Gentben az európai államok szövetségéről

HENDERSON ANGOL KÜLÜGY MINISZTER A LESZERELÉS VÉGREHAJTÁSÁT SÜRGETTE.

Genf, szeptember 11. A népszövetségi közgyűlés ma délelőtti ülésén Briand beszéde volt a főeseménye. A francia külügyminiszter felszólalásának híre telt házat vonzott. A közönség számára fenntartott padosorok zsutfolásig megteltek. A magyar delegáció tagjain kívül Bethlen miniszterelnök is megjelent az ülésen, hogy meghallgassa Briand beszédét. A delegátusok számára fejhallgatókat szereltek fel, úgy, hogy ezen a közvetett uton jól hallhatják a szónokokat, de a hírlapírókhoz és a nagyközönséghez csak hangfoszlányok jutnak el, mert az óriási terem valóságilag elnyeli a hangot és a hangerosító berendezések még tökéletlenek.

Briand zájós tapstól kisérvé lépett a szónokra.

— Kettős címen állok itt, — így kezdte beszédét, — először, mint francia delegátus, másodsor, mint 27 európai állam megbízottja, amelyeknek nevében közlést óhajtok tenni a közgyűlés számára.

Bevezetőben rámutatott arra, miszerint a népek bizalma és ragaszkodása mindinkább növekedik a népszövetség iránt, mert egyre erősebben hisznek hivatásában s benne látják a háboru legfőbb akadályát. A béke megszervezése hovatovább mindjobban megismérsedik. Ma már eljutottunk odáig, — ami rendkívül nagy vívmánynak tekinthető, — miszerint a háborut büncselekménynek bélyegzik meg.

Különböző szerződéses, döntőbíró-sági egyezmények, regionális megállapodások, a vizályok békes rendezését biztosító megegyezések: mindezek a Népszövetség védnökké alatt nagymértékben járulnak hozzá a háboru megelőzéséhez és a biztonság körülbástyázásához. Ki kell építeni még jobban ezeket a biztosítókat, mert erkölcsi lehetetlenség, hogy háboru esetén éppen azok legyenek az áldozatok, akik jóhiszeműek voltak és hitték e biztosítók erkölcsi erejében.

Briand megállapította, hogy a leszerelés minden nehézség ellenére előrehaladt. A hatalmak esőkkentették a haderők számát és lejjebb szállították a katonai költségvetéseket. Az eddig előírt konkrét eredmények — így a londoni tengerészeti értekezlet határozatai — igen fontosak, mert lehetővé teszik, hogy a leszerelési értekezletet előkészítő bizottság tovább folytassa munkáját.

Briand lendületes szavakban hangoztatta békeszerető szellemét s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy minden kormány egyforma jóakarattal keresi annak le-

hetőségét, hogy kiküszöböljék a háborut, ami átka az emberiségnek.

A Népszövetségnek bátran kezébe kell vennie az irányítást minden téren, ahol a béke megszilárdítását szolgálhat.

Az európai konföderáció tervére áttérve Briand hangoztatta, hogy a gondolatot a múlt évben éppen a Népszövetség közgyűlésén vetette fel és hogy távol áll tőle az a szándék, hogy a Népszövetség keretén kívül keresse ennek megvalósítását. Semmiféle békemű nem juthat pozitív eredményre — mondotta — ha nincs összekapcsolva a legszorosabban a Népszövetséggel. Előre látta a nehézségeket, de a helyzet logikája parancsolja, hogy első sorban azok a népek igyekezzenek megérteni egymást, amelyek a legtöbbet szenvedtek a háboruban.

Mindenki irtózáttal gondol a háborura, amelynek szomorú öröksége ma is rettenetes teherrel nehezedik az emberiségre. Nem ringatja magát ábrándokban és tudja, hogy a gondolat megvalósítása elé nagy akadályok tornyosulnak. De nem szabad visszariadni a nehézségektől, ha előbbre akarunk jutni. Már is nagy eredménynek könyvelni el, hogy az európai értekezleten résztvevő államok beható vita után egyhangulag megállapították, hogy a béke fenntartása szempontjából rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak a szövetség megvalósításának.

Briand változtatás után, hogy mi történt e gondolat körül azóta, amióta a tavalyi közgyűlésen szóvalta. Meglepetéssel emelte ki, miszerint arra a kérdésre, amelyet a tavaly megtartott értekezlet megbízásából a különböző államokhoz intézett, valamennyi állam sietett válaszolni.

E válaszokból megállapítható, miszerint az európai államok a legnagyobb komolysággal és alapossággal tették megfontolást tárgyává a kérdést. A hétfői értekezlet megerősítette, hogy az európai államok között teljes az elvi egyetértés és valamennyien szükségesnek vallják a szövetség megvalósítását.

Megismételte, hogy soha, egy pillanatig sem gondolt senki arra, miszerint a Népszövetségen kívül igyekezzék megoldani ezt a kérdést, vagy hogy esorbítsa a Népszövetség tekintélyét és hatáskörét ennek a szövetségnek a megvalósításával. — Az ilyen törekvésnek elsősorban ő maga szegülne ellene, akiről senki sem tétélezheti fel, hogy ne lenne a legmelegebb híve a Népszövetségnek. A Népszövetség azonban egyetemes jellegű intézmény és egyete-

mes feladatokat kell megoldania: kétségtelen, hogy feladatát nagymértékben könnyítené meg, ha az európai népek maguk keresnék egymás között az ellentétek kiküszöbölését és a teljes összhang biztosítását. Mindenkinek érdeke, hogy az európai népek megszervezésével a békét még jobban megszilárdítsák. A háboru súlyos következményeit a győzők és legyőzöttek egyaránt érzik. Gazdasági téren általános a válság. Ha újabb háboru törne ki, a civilizációt végső veszedelem fenyegetné.

Briand beszédét így fejezte be:

— Huszonhét európai állam — valamennyien a Népszövetség tagjai — alapos megfontolás után hozta ezt a határozatot, amelyet most a közgyűlés elé terjesztettem. Szükségünk van a Népszövetség erkölcsi támogatására, szükségünk van arra, hogy Önök kinyilvánítsák, hogy ezzel a tervvel szemben nem táplálnak semmiféle hátsó gondolatot. Minket a hűi szeretet kapcsolata fűz Önökhöz és várjuk a biztatást, hogy a Népszövetség arra buzdítson minket: haladjatok tovább, mert ti a béke utját követitek!

Briand beszédét sűrűn szakította félbe a tetszészaj és befejeztével percekig zugott a taps.

Bethlen miniszterelnök tárgyalásai.

Genf, szeptember 11. Bethlen István miniszterelnök ma tovább folytatja bizalmas megbeszéléseit. Ebéd után Scialoja olasz delegátus keresi fel; félhat órákor Marinkovics, jugoszláv külügyminiszterrel, háromnegyedélt órákor pedig Madgearu román miniszterrel tárgyal.

Curtius dr., német külügyminiszter jelezte, hogy a mai nap folyamán fel akarja keresni a miniszterelnököt. Henderson angol külügyminiszterrel holnap délután találkozik Bethlen gróf.

Apponyi Albertné grófné, továbbá Nickel Alfréd meghatalmazott miniszter és Thurmeszky László miniszteri titkár, a magyar konföderáció tagjai, Genfben érkeztek.

Genf, szept. 11. A népszövetségi közgyűlés délutáni ülésén Henderson angol külügyminiszter beszédét zárt, tömött padosorok hallgatták. Henderson örömmel fogadta, hogy Briand az európai konföderációról szóló tervzetét a népszövetségi közgyűlés elé terjesztette. Reméli, hogy fáradsága konkrét eredményre fog vezetni. A brit kormány követni fogja mindazokat a tervbevett további rendszabályokat, melyek a bizton-

lése nélkül tehetünk mert ellenkező esetben a hitel nem áldás, hanem átok. A közmunkák megindításának máris állanak rendelkezésre összegek s a sürgőségi sorrendbe szedett közmunkáknak egyrésze még az ősz folyamán megindul. Az egyes törvényhatóságok vezetőinek bevonása a tanácskozássokba biztosítja azt, hogy az ország egész területén egyidejűleg induljanak meg a közmun-

kák s minden vidéknek munkanélküli népességé kenyeréhez jusson.

A számítások szerint tervbe vett 260 millió pengős közmunkák minden bizonnyal jelentős mértékben fogják enyhíteni a szociális bajokat s fejlődésépes stációt teremtenek a magyar vidék városainak fejlődési lehetőségeiben. A közmunkák megindításának kérdése nem pártkérdés, hanem az egész országnak a

problémája s éppen ezért nem szabad azok megtárgyalását sem a malom alá, sem az uccára vinni mert minden ilyen vonatkozású kérdés elsősorban gazdasági és matematikai szakértelmet, higgadságot követel s nem olyan rekriminációt és kritikát, mely mindent felhasznál a problémák megoldására nézve, csak az adott lehetőségeket téveszti szem elől.

ságot célozzák, de hozzájárulását ahhoz a feltételhez köti, hogy általános egyezményt létesítsenek a fegyverkezés csökkentéséről és korlátozásáról.

A biztonság mindaddig hiányzik, míg katonai előkészületek folynak, mint ahogy napjainkban történik.

A Népszövetség sohasem valósíthatja meg maga elé tűzött céljait, ha nem dolgozza ki az általános leszerelésre vonatkozó nemzetközi egyezményt. — Noha tizenegy év telt el a békeszerződések megkötése óta, eddig még nem váltották be a leszerelésre vonatkozólag azt a kötelezettséget, mely az alkotmány nyolcadik cikkében foglaltatik.

A békeszerződésnek ez a legszen- tebb kötelezettsége, mely köti a Népszövetség valamennyi tagját. A világ népei türelmetlenkednek és már-már kétségbe vonják a Népszövetség jóhiszeműségét. — Nem akarja azonban azt állítani, hogy nem történt semmiféle haladás ezen a téren, sőt ellenkezőleg, úgy látja, hogy a legutóbbi években fontos lépéseket tettek előre. Reméli, hogy a leszerelési világ- értekezletet már a jövő évben egybehívhatják és belátható időn belül döntő lépéssel viszik előbbre a leszerelés ügyét.

A jövő háborúja még irtóza- tosbab lenne, mint a legutóbbi világháború. Fogjon össze valamennyi nemzet, hogy ennek lehetőségét megakadályozza.

Henderson beszéde rendkívül nagy hatást keltett a hallgatóság között. Lelkesen megéljeneztek.

BETHLEN TANÁCSKOZÁSA A NEMET KÜLÜGYMINISZTERREL.

Genf, szept. 11. Dr. Curtius német külügyminiszter ma délután meglátogatta Bethlen István grófot. A két államférfi hosszabb eszmecsere folytatózott, melynek során a közép- és kelet-európai agrár politikai helyzetet vitatták meg. Bethlen István gróf egyébként f. év novemberében hivatalos látogatást tesz Berlinben.

A GYŐRI TITKÁROK ÜGYE.

Győr, szeptember 11. A győri törvényszék vádtanácsa Hammer törvényszéki bíró elnökletével ma foglalkozott a letartóztatásban levő iparkamarai volt titkár, Sommer Ernő és Karikó Imréné az ügyész- ségi vádirat ellen beadott kifogá- saival. A vádtanácsi tárgyaláson megjelent Gáll Jenő dr. országgyű- lési képviselő is. Karikó védelmé- ben. A vádtanács elutasította vád- lottaknak ama kérelmét, hogy a ki- fogások alapján a törvényszék ren- deljen el új vizsgálatot, amiért Som- mer Ernőt és Karikó Imrét vád alá helyezték. A szabdlábra helyezési kérelemre azt a határozatot hozta a vádtanács, hogy Sommer Ernőt, — volt iparkamarai főtitkár, — 8000 pengő kaució ellenében szabdlábra helyezik. Ez ellen a végzés ellen a királyi ügyész felfolyamodást je- lentett be a táblához.

—oO—

BOCSKAY-SABARIA.

A Boeskey vasárnap a Sabaria ellen játszik Szombathelyen. A Sa- baria most került fel ismét az első ligába. A szombathelyi csapat össze- állítása a következő: Vermes, Ko- vács L., János Stuban, Vámos, Bo- da, Bass, Kovács H., Hozzhauer, Borbély és Belkó.

Olcso, divatos
nő kalapok

Kardos Béla
Miklós ucca 4.

Takarékossági könyvre 6 havi hitel

Vass miniszter életében százezreket adott jótékony célra, nem maradt utána semmi vagyon

MA TEMETIK VASS JÓZSEFET, AZ EGÉSZ ORSZÁG RÉSZVÉTE MELLETT.

Budapest, szeptember 11. Ma helye- zik örök nyugalomra Vass József hült tetemeit. A temetés előkészületei már csaknem teljesen befejeződtek. Olyan hatalmas méretek között fog lefolyni az elhunyt nagy miniszter temetése, amilyenre az utóbbi évtizedekben alig volt példa. Százegrek kísérik utolsó útjára Vass Józsefet. Ennek meg- felelően történtek meg a szükséges intézkedések, úgy rendészeti, mint más szempontból.

Reggel kilenc órákor kezdődik meg tulajdonképpen a végtisztesség, amely tart egésznapon át.

Délután hat óráig, amikor meg- történik Vass József sírhatétele az egyetemi templomban levő katolikus pantheonban.

A kerepesi úti temető halottasházába még ma is ezrével zárandokolt a nép, utolsó pillantást vetni, vagy egy utol- só szál virágot dobni Vass József száz gyertya között álló ravatalára. Hol- nap reggel szállítják át az érekoros- sít az országához kupolacsarnokába. Az átszállítás előtt csendes beszen- telés lesz a halottasházban.

A Rákóczi úton, Erzsébet körúton, Teréz körúton, Andrássy úton és Al- kotmány uccán vonul a menet az or- szághoz, ahova körülbelül

fél tíz óra tájban érkezik meg. A koporsónak a katalakon levő el- helyezése után megkezdődik az egye- sületek és testületek küldöttségeinek felvonulása. Végeláthatatlan az a sor, amely elvonul a katalak előtt.

Száz és száz egyesület és testület helyezi el koszorúját. Délután három órákor lezárják az Országház összes kapuit s ettől kezdve már csak a házelnökök által kibocsájtott meghívóval lehet az épületbe bejutni. Ekkor már teljes rendőri készültség lesz az Országház- téren, mivel ekkor már megkezdődik a temetési szertartáson résztvevők fel- vonulása.

Körülbelül fél tíz óra tájban kez- dődik meg a beszentelési szer- tartás, amelyet Serédi Jusztinián bíboros hereceprimás végez fényes papi segédlettel.

Bücsübeszédet csak a felsőház és a képviselőház elnökei, valamint Klebelsberg Kunó gróf helyettes mi- niszterelnök fognak mondani. Azután következnek az Egyetemi templomba való átszállítás. Ott ismét beszentelik a halottat. Ezt a szertartást Zichy Gyula gróf, kalocsai érsek végzi, az- után pedig megtörténik a pantheonba való sírhatétele.

ÁTNEZTÉK VASS JÓZSEF HÁTRAHAGYOTT IRATAIT.

Sem a család, sem a hozzátartó- zók nem tudtak arról, hogy ha- gyott-e Vass József valamelyes rendelkezést hátra. Tegnap dél-

után Darányi Kálmán, miniszter- elnökségi államtitkár, Dréhr Imre népjóléti államtitkár, Ripka Fe- renc főpolgármester és Hankó Ele- mér, a népjóléti miniszterium el- nöki osztályának főnöke felnyi- tották Vass József dolgozószobá- ját és átnézték a hátrahagyott iratokat. Ezek közt az iratok közt megtalálták Vass József végren- delését, amely 1927-ben készült. A bizottság átvizsgálta Vass József magániratait is és bár még végle- gesen nem lehetett megállapítani, hogy maradt-e vagyon, vagy sem, annyi azonban a feljegyzésekből már is kiderült, hogy Vass József egész életén át a jövedelmén felül jótékonykodott.

A bizottság egyik tagja meghat- va mondotta:

— Most tudtuk csak meg igazán mennyire vagyoni viszonyain fel- lül osztotta szét minden jövedel- mét Vass József. Listák, köszönő- levelek százait találtuk, melyek mind adományokról, jótékonyko- dásról szólnak. A hosszú listán árvák, özvegyek, hadirokkantak, írók, művészek, közjótékonyági intézmények szerepelnek és bi- zony százezrekre rugott az az ösz- szeg, amelyet Vass József szerető szívvél, feltűnés nélkül, titokban adott a segítségre szorulóknak. — Ingó vagyon, ház, vagy egyéb — nem maradt utána. Sőt bekövet- kezhetik az is, hogy nem vagyon, hanem bizonyos adósság maradt hátra.

— Mert Vass József nem szám- lalta a pénzt, amikor jótékonyag- ról, könnyek felszártásáról volt szó. Életbiztosítási kötvény ma- radt utána, de ez is sokkal kisebb összegről szól, mint amennyire ilyen magas állású és nagyjöve- delmű államférfiak szokták ma- gukat biztosítani.

Azt emlegeték, hogy házak ma- radtak volna Vass József után.

— Bizony, csak egy ház maradt utána, ez pedig az a ház, ahova

örök nyugalomra tért.

Kijelentette még a bizottság tagja, hogy a végrendelet felbon- tása és nyilvánosságra hozása a temetés után fog megtörténni.

KÜLFÖLDÖN ÉRTESETÜLT BETHLEN MINISZTERELNÖK VASS JÓZSEF HALÁLARÓL.

Felhivatalosan jelentik: Egy pesti lap ma azt a hírt közli, hogy Bethlen István gróf miniszterel- nök Velencéből elutaztatban Inké- re ment és csak onnan indult Genfbe a Népszövetség ülésére.

Illetékes helyen megállapítják, hogy a miniszterelnök Genfbe utaztatban egyáltalában nem éri- tette Inkét. Bárczy István állam- titkár pedig, aki a kérdéses lap szerint hétfőn délelőtt három- gyed tizenegy órákor telefonon beszélt volna a miniszterelnökkel, egyáltalán nem is kereste és nem is találhatta Inkén a miniszterel- nököt, vele tehát nem beszélt s vé- gül, hogy Bethlen István gróf mi- niszterelnök csak külföldön kapott először értesítést Vass József tra- gikus elhunytáról.

Bármennyire megdöbbentette és bármennyire fájdalmasan érintet- te is a miniszterelnököt egyik leg- kíválóbb és legrégibb munkatár- sának hirtelen elhunytja, — útját már nem szakíthatta félbe, mert halaszthatatlan kötelességek szöli- tották Genfbe. Ez a tényállás.

BUD MINISZTER VISSZAUTAZOTT BUDA- PESTRE

Róma, szept. 11. Bud János ke- reskedelemügyi miniszter szerdán érkezett Rómába, ahol megdöb- néssel értesült Vass József halá- laról. Bud János a haláleset miatt eredeti programjától eltérően — olaszországi tartózkodását meg- szakította és Vass József temet- sén való részvétel céljából szerdán este visszautazott Budapestre.

Debrecen és Hajdumegye küldöttsége zászlós hajdukkal megy Vass József temetésére pénteken

Vass József helyettesminiszter- elnöknek pénteken délután négy órákor az Országház kupolacsar- nokában történő beszentelésén és az egyetemi templom pantheon- jába leendő temetésén részt vesz- nek Debrecen város törvényható- sága és Hajdú vármegye törvény- hatósága részéről dr. Hadházy Zsigmond főispán, dr. Vásáry Ist- ván polgármester, dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi rektor, dr. Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag, dr. Láng Nándor egyetemi ta-

nár, dr. Tóth Lajos egyetemi ta- nár, dr. Rásó István alispán, dr. Benkő Géza vármegyei tiszti fő- ügyész és ifj. Dömsödy Imre főis- páni titkár.

Kisératükben egy városi és vá- megyei hajdut visznek a zászlók- kal.

*

Szombaton Debrecenben a kath. templomban requiem lesz, ame- lyen a törvényhatóság szintén kü- lödségileg vesz részt.

KET NAPOS LAKODALOM.

HOL TIZ HEKTÓ BOR FOGYOTT EL.

Szegedről jelentik: Diszes lakoda- lom színhelye volt vasárnap a tápéi réten levő Bódi tanya, amelynek öz- vegy Bódi Ferencné született Kato- na Anna a tulajdonosa. Az özvegy József nevű fia Püspökteletről vitt haza asszonyt, a szintén híres Tol- nai-Araesi családból. A tápéi ré- től vasárnap kora reggel 26 kocs- indult el Püspöktelere a menyasz- szonvért. Régi magyar szokás sze-

rint Kocsis Ferenc, az első vőfély rigmusokban bucsúztatta a szülő- lől Bódi Józsefet, a vőlegényt. ké- sőbb Tolnai Esztriket, a menyasz- szonyt. Látványos volt a koszorú- párok hosszú sora. A vacsorán 200 vendég volt jelen. A táncot Ferency Mátyás, ny. kapitány kezdte meg az örömannyával. A lakodalomban rengeteg eszke, kacsa és pulyka fo- gyott el. Ezenkívül levágtak 2 bor- jut és 8 birkát. Tíz hektoliter borral tudták csak elloccsolni a sok zsíros ételt. A lakodalom két napig tar- tott.

„Dr. Huth“ hálózati rádiók
Gra'smann-He'ios hang- szórók
Pertrix anód- telepek
Varta accumula- torok
Müller L. mérnök, Budapest VI. Liszt Ferenc-ter 6. Katalogus díjtalan.

Ötven tifusz megbetegedés Debreczenben

Nagyon sürgős a közkórház tifuszpavillonjának megnyitása. — Dr. Láng Sándor tisztifőorvos nyilatkozata.

Mint legutóbb megírtuk, Debreczenben a tifusz nagyobb erővel ütötte fel a fejét. Ma már 50 tifusz esetet jelentettek be a tisztifőorvosi hivatalnak. A járványról és az ellene teendő intézkedésekről dr. Láng Sándor tisztifőorvos a következőket mondta munkatársunknak

— A helyzet azért nehéz, mert a belgyógyászati klinikán átalakítások folynak és emiatt 18 ágyat használaton kívül kellett helyezni. Ez a körülmény nagyon megnehezíti a tifuszbeteg elhelyezését, egyben a járvány elleni intézkedést is, ugyanis

ha a betegeket nem tudják

egymástól elkülöníteni, akkor kontakt fertőzés elősegíti a betegek létszámának szaporodását, járványok terjedését.

— Köztudomású, hogy a tifusz kontaktfertőzés útján terjed leginkább, amit az is bizonyít, hogy

a klinikán egy egész család fekszik, amelynek mind a négy tagja tifuszos.

— Ez mutatja, hogy az első tifuszbeteg elszigetelésére feltétlenül szükség van. Különösen fontos ez az egyszobás lakásoknál, ahol elkerülhetetlen a család tagjai között az érintkezés.

— A közigazgatási bizottság tudvalevőleg elfogadta azt a javaslatot, hogy

feliratban kérjük a közkórház tifuszpavillonjának megnyitását.

Alig várjuk, hogy ez a pavillon mielőbb megnyíljon, ami nagyobb nehézségbe nem is ütköznék, mert ez idő szerint az egész közkórházban ez a pavillon van olyan állapotban, hogy a leghamarabb átadható volna rendeltetésének. Sajnos a klinika egyáltalában nem tud felvenni betegeket, annyira túl van zsúfolva.

tala felbért tömeg nem fogja teljesíteni a rá bízott parancsokat. Ő adta ki egyes helyeken az utasítást a rombolásra, mert meg kellett mutatni — mint mondja —, hogy szeptember 1-e nem mulik el o'y békésen, mint ahogy arra számítottak. A felbért suhancok közül sokan amerikáztak, tétlenül lézengtek és csak akkor fogtak munkába, amikor őt meglátták.

Amikor a vizsgálóbíró kihirdette előtte a letartóztatási végzést, Földes nem is próbált ez ellen jogorvoslattal élni.

Nagyon érdekes volt az ötven éves felüli Fink Emmának a kihallgatása. Fink Emma elmondta, hogy hónapok óta idegbeteg volt és szeptember 1-én dühroham tört ki rajta és Földest valóságosan kikérgette az utcára.

— Nem félt Ön attól, hogy agyon lövik? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Annyira ideges voltam, hogy nem gondoltam semmire. Tény az, hogy már hónapokkal ezelőtt ott akartam hagyni Földest, de ezt nem tudtam megtenni.

A vizsgálóbíró több kérdést intézett Földes Pálhoz is, Fink Emmához is arra vonatkozóan, hogy az Oroszországból érkezett pénzekből mennyit tartottak meg maguknak, a kérdés ellen azonban mind a ketten haragosan tiltakoztak.

Földes Pál kommunista igazgató még a fogházban is tüntetést szervezett

Láthatatlan irású iratokat foglaltak le a lakásán. — Könyvtárlába rejtve kapott pénzeket Moszkvából.

Budapest, szeptember 11. Földes Pál kommunista igazgató életéről egyre érdekesebb adatokat fed fel a rendőrség.

Amikor a rendőrség az elmúlt héten letartóztatta Földes Pál szövogyári igazgatót, tulajdonképpen még nem is tudta, milyen fanatikus, veszedelmes agitátort fogott el. Csak most, miután Földes Pált átkísérték az ügyészség Markó uccai fogházába, derült ki, hogy a fogvalevő kommunista rabokra mily nagy befolyása van. Természetesen erősen vigyáznak a fogházban arra, hogy különösen a kommunista foglyok egymással ne érintkezessenek, azonban ezek tulajdonképpen éberségén és mégis tudnak egymással érintkezni. Az ügyészség biztosa veszik, hogy a Szemák-tanács előtt tegnap lezajlott kommunista botrány értelmi szerzője nem más, mint Földes Pál.

Most folyik annak a megállapítása, hogy miképpen beszéltek össze ezek a tüntető foglyok, hogy a tárgyaláson mintegy parancsszóra felálljanak, kiabáljanak és szóró szóra ugyanazokat a kommunista jelszavakat hangoztasák. A szálak Földes Pálhoz vezetnek. Az a vélemény, hogy Földes még letartóztatása előtt megszervezte a szeptember 10-ére kitűzött főtárgyalásra a tüntetést és most, hogy ő is bekerült a Markó uccába, ő osztotta ki a szerepeket a tüntetők között. A nyomozás, amely ez irányban megindult, hamarosan tisztázza fogja a körülményeket és ez esetben külön vádpont készül Földes Pál ellen.

Egyéb iránt az ügyészség nem a kommunista foglyok ellen szokásos vádat konstruálta meg Földes ellen, hanem az 1921. évi 3. törvények II. szakaszának 2. pontja szerint minősülő államellenes büntetést vádját emeli ellene, amely életfogytiglani fegyházbüntetésre jár.

Földes Pált tegnap hallgatta ki Koritsánszky József dr. vizsgálóbíró, aki eléje tárta azokat a bizonyítékokat, amelyeket a lakásán megtartott házkutatás alkalmával találtak meg fróasztalírókja rekeszében. A rendőrségnek már akkor feltűnt, hogy egy fiókban gondosan elzárva huszonhárom árkus tiszta papír feküdt. Az egyik detektívnek gyanus volt ez a gondosan elzárt papíros. Egy ívet a napvilág elé tartott és ekkor halvány árnyvonalakat vett észre, amelyeket azonban se-

hogysém lehetett kibetűzni. Tiszta véletlenség, hogy épp akkor egy pohár vizet hoztak a detektívnek és a pohárból egy csepp ráfröccsent a papírosra. Meglepetéssel látták, hogy amint a vizcsepp átitatja a papíros, azon a helyen betűk tűnnek elő. Erre vizes zsebkendővel dörzsölték végig az egyik ív papírosát, amelyen ettől a művelettől sűrű, apróbetűs írás lett láthatóvá. Ezt az írást azonban eddig még nem sikerült megfejteni. Ugy látszik, hogy a vegyileg átitatott papíros olyan chiffréírással van tevértva, amelyet a külügyminisztériumban még nem ismernek.

A vizsgálóbíró megkérdezte Földest, hogy mik ezek az írások és hogy jutott ezekhez.

— Berlinből kaptam ezeket — mondotta Földes —, még pedig könyvtárlakba belepréslelve és leragasztva. Egyszerű regénykötekekről volt szó, amik a postán nem tűntek fel senkinek.

— Az Oroszországból küldött pénzmennyiségeket is ilyen könyvtárlakba bepréslelve küldtek Önnek?

— Pénzeket is kaptam így — válaszolta Földes.

A vizsgálóbíró elébe tárta, hogy adatok merültek fel arra, hogy a gyár folyószámláján is átutaltatott magának Berlinen át Oroszországból jött pénzeket.

— Erről nem tudok semmit, ezt tagadom — válaszolta Földes.

Amikor a vizsgálóbíró megkérdezte tőle, hogy milyen néven és milyen számlákon kapott pénzt Berlinből, Földes kijelentette, hogy erre a kérdésre a választ kénytelen megtagadni.

— Vérbeli kommunista vagyok, társaimat nem vagyok hajlandó elárulni — mondta.

A vizsgálóbíró kérdéseire elmondotta, hogy a szeptember 1-i véres tüntetésen személyesen résztvett. Jelen volt az összes veszélyeztetett pontokon, így a Köröndön, Weingrubernél, a Gundelnél és a mellékutcákban lezajlott attackoknál és rombolásoknál is. Bevallotta azt is, hogy azért mert ki a helyszínre, mert attól félt, hogy az ál-

Nagytakarításhoz kölcsönözök
fél napra P. 2.50, 1 napra 4 pengőért
porszívó és parkettgépeket.
Soltész L. Hatvan-u. 1. II. kapu 25. szám. Telefon 12-59

Egyhónapi fogházat kapott, mert a postának jogtalan anyagi hasznot szerzett

Másodfokon felmentette a bíróság.

Steiner Gyula, móri lakos, volt borkereskedő közismert humoráról, amelynek során rendszerint a törvénykezéssel jut összeütközésbe.

Steiner unalmas óráiban azon törte a fejét, hogy milyen trükkel állítsa falhoz az embereket. Kiszlette, hogy a Pesti Naplóban hirdetést tesz közzé. Az elhatározást tett követte s a következő hirdetést helyezte el a lapban:

„Uradalom 60 holdas, keres intézőt, két segédtszót, gazdát, magtárost, traktorost számtartót, az ajánlatokat bizonyítványokkal Pustavámon keresi poste restante J. Steiner címre.”

A megkeresésre tömegesen keresték fel levéllel Steinert, sőt volt, aki autón érkezett Steinerhez, aki jót mulatott a felültelet embereken. De nem mulattak a falhoz állított állástkeresők, a móri büntetőjárásbíróságon feljelentették Steinert. Dr. Patáky Rezső járásbíró csalásért el is ítélte egyhónapi fogházra Steiner Gyulát, akinek ügyét ma tárgyalta a székesfehérvári kir. törvényszék felebbviteli tanácsa. A felebbviteli tárgyaláson a következők

derültek ki:

Az eljárás család vétsége miatt indult, mert a május 1-i Pesti Naplóban vádlott egy ingyen szelvényen a fenti hirdetést tette közzé.

Vádlott kihallgatása során a cselekményt beismeri, a hirdetést ő adta fel, azonban családi szándék nélkül, tréfából. Mintegy 65 levél érkezett felé elégette, felét meg nem kapta meg. Azt is vallotta, hogy a posta forgalmát akarta emelni. Arról, hogy Evva Lajos felkereste autón Bánhidáról, csak később értesült, előre nem jelezte jövetelét, de senkit sem hívott.

Ez ügyben két tanu lett kihallgatva. Lits Lipótné, a postamester nő, aki annyit tud, hogy mintegy 60—65 levél érkezett vádlott címére, ennek fele lett kiadva, a másik felét a postaigazgatóság letiltotta, mert csak J. Steiner címen érkezett vádlott akkor tette ezt a kijelentést, hogy a posta forgalmát akarta emelni Pustavámon, amikor a levelek már megérkeztek. Egyébként mást nem tud. Öv. Bakonyi Józsefné, a másik tanu, semmit nem tud.

A bíróság egyhavi fogházbüntetést szabott ki, indokolásának lényege, hogy a vádlott a fenti cselekményt azért követte el, hogy a posta-kincstárnak jogtalan vagyoni hasznot juttasson.

A felebbviteli tanács felmentette Steinert Gyulát az érdekesen indokolt család vétsége alól, de Keller Károly kir. ügyész az ítéletet megfellebbezte.

Zongora tulajdonosok figyelmébe.

HERMEL JÓZSEF az Operaház művészeinek hangolója, hangolást és javítást elvállal.
PIAC UCCA 6. SZ.

14.80

P.-ért csak

Frank Edénél

kaphatók a világhírű
FISCHER-gyár

nyulször kalapjai.

Gyönyörű színek, remek formák.

A Zenekedvelők új szezonja

LÁTOGATÁS A KÖR VEZETŐSÉGÉNEL.

A debreceni Zenekedvelők Köre 25 év óta él a debreceni zenei életnek a Zeneiskolával együtt. Más zenei intézmények is számottevő munkát fejtenek ki kisebb-nagyobb idő óta, de országos, sőt nemzetközi elismerésre csak a Zenekedvelők Köre tett szert. Márk Endre, P. Nagy Zoltán, dr. Sebestyén, dr. Szenes Zsigmond, de különösen dr. Kuthi Sándor irányításával a Kör céltudatosan dolgozik kivált az utóbbi években a magyar zenei kultúra emelésén, a megszakadt kapcsolatok helyreállításán. A zenei élet hívatott vezérei, Hubay Jenő, Dohnányi Ernő, Meszlényi Róbert, Bartók Béla fejtették már ki lapunk hasábjain, hogy mily értékes az az önzellen fáradságos munka, melyet tíz év óta a Kör kifejt.

Dr. Kuthi felkerestük a lakásán és míg várunk rá, széjjelnézünk a dolgozószobájában. Két hatalmas könyvszekrény, képek, szobrok, magyar és külföldi művészek dedikált képei: az ajánlások melegsége, a kiváló művészek ritka értékűve teszik ezt a gyűjteményt. A könyvek között is sok a dedikált, az európai szellemi élet reprezentánsainak írásai, levelei, operai partitúrák, zenei monográfiák, impresszáriók füzetei.

Kérdésünkre, hogy mi lesz a jövő szezon zenei eseménye, milyen új tervek fűlik a Kört, milyenek lesznek a népszerű hangversenyek, ezt a választ kapjuk:

A Kör szervezése némi átalakuláson ment keresztül, a felhalmozott munkát megosztottuk. A levelezés egymaga külön embert igényel, mert a mult szezonban több, mint 400 levél volt a forgalom. Az intézőbizottságot dr. Ferenczy Károllyal egészítettük ki, első titkárnak, Szabó Emil zeneiskolai tanár most már intenzív részt vesz a Kör adminisztrációjában Fáy Árpáddal, a most megválasztott titkárral együtt, aki a sajtóügyleket intézi és Bárdos Géza pénztárosunkkal, aki a helybeosztást intézi. Nagy önzetlenséget jelent tőlük a vállalt munka, mert a Zenekedvelők Köre vezetői semmiféle fizetésben nem részesülnek.

A mai gazdasági viszonyok között nehéz a sorsa minden kulturális intézménynek. Már a harmadik vidéki város írja, hogy ott beszüntetik a koncerteket. Kétszeresen fontos lett volna a dr. Vásáry István polgármester úr által kezdeményezett zenei koncentráció, mely sajnos hibákon kívül nem sikerült.

Programmunk változatlan: a magyar és külföldi zenei kiválóságokat megismertetni, Debrecen kulturális életét őrizni és fenntartani, a népszerű 50 filléres előadásokkal a magasabbrendű zenét népszerűsíteni. Ebben a város, az egyetem, Ady Lajos és a Zeneiskola vezetői szeretettel és megértéssel támogatnak bennünket.

A jövőévi program összeállítására azért készült, mert a nagy koncertirodák is egy hónappal később kötötték meg a szerződéseket. A magyar művészek, sajnos, tiszteletreméltó kivétel nélkül eltekintve (amit Sopron nagyserű, igaz magyarlelkű polgármestere nemrég panaszkodt el a „Muzsiká“-ban) oly igényekkel lépnek fel, amit vidéki város nem bír el. Azért a tiszteletdíjért, amit egy Németh Mária, egy Alpár Gitta követel, két berlini és egy bécsi világhírű operaszólistát kaphatunk, Patoky Kálmán is majdnem kétannyit kér, mint bécsi vagy berlini kollégái és semmi tekintettel nincsenek arra, hogy mint magyar embereknek kötelességük volna áldozatot is hozni a magyar kultúráért. Hol vannak többben egy Hubay, egy Dohnányi, egy Bartók önzetlenségétől! Ezévi programunkon Bartók Béla, Földessy Arnold, bérleti Dohnányi Ernő rendkívüli (Beet-

hoven szonáták) estje van tervbevéve, a népszerű előadásokon pedig a moszkolci és szegedi művészek vendégszereplése.

Külföldi művészek közül a berlini operából Éva von Liebenberget, a két éve Budapesten is hatalmas sikert aratott csodálatos mezzoszopránját hozzuk, valamint a népszerű előadáson ismert Hermann Schey kamarazenekest. A kamarazenét a drezdai zónósnegyes képviseli.

Két ugynevezett szenzációja is lesz az idei hangversenyéletnek: egyik Guglielmotti, a gramofonlemezekről is jólismert világhírű olasz koloratúrekeső, másik pedig Hubermann Broniszláv hegedűművész, akit már három éve hasztalan igyekeztünk megnyerni s aki uri gesztussal most lemondott honoráriuma egy részéről, hogy Debrecenben felléptethessük. Hiszünk, hogy közönségünk méltányolni fogja azt, mit jelent Hubermann bérletben kapni.

A külföldi művészek közül sok igen keresi fel a Kört e művészek ajánlólevelével, akik Debrecen akarják megismerni. A békebeli Debrecenben előkelő uri családok látják vendégül e művészeket, kiknek látogatása mindig feledhetetlen emlék barátai. A háború után dr. Magoss Györgyék, dr. Hadházy Zsigmond főispán, dr. Vásáry István, Lukács József dr., dr. Verzár Frigyes, dr. Hüttl Tivadar, Lélay Lajosék, dr. Czakoék, boldogemlékű dr. Csiky József és dr. Elischer Gyula stb. jártak elől jó példával. A Kör szeretné, ha ez előkelő külföldiek egy-egy debreceni urcsaládót megismernének és általuk jó emlékek távozzanak Debrecenből. Egy idegenklubfélére gondolunk, melynek önkéntes tagjai egy-egy notabilitást látnának vendégül egy teára, mert egy városi nemcsak kulturintézményeiből, hanem lakosaiból lehet igazán megismerni. Kezdeményezésünk úgy av árosházán, mint az egyetemen kedvez fogadtatásra talált, ezzel az idegenforgalomnak is segítségére leszünk.

A Zeneiskolával karöltve járunk el minden téren, igyekeztünk nemzetközi kapcsolatainkat a zeneiskola művésztanárai érdekében hasznosítani. A városzövetség révén kilátás van rá, hogy a debreceni és a miskolci zeneiskola egy-egy művésztanára Berlinben hangversenyezzen. A vidéki városok zeneegyleteivel állandó és szoros kapcsolatot tartunk fenn, kölcsönösen kicseréljük az ajánlatokat és igyekeztünk lehetőleg azonos programot adni.

A zeneiskola ének- és zenekara kifejlesztésével, a zeneiskola művésztanárai közreműködésével reméljük, hogy néhány év múlva hivatásos munkásokból álló debreceni városi orkeszter is bekapcsolódik a város zenei életébe.

Augusztus hó végéig csaknem 400 tag jelentkezett, jóval több, mint tavaly. Örvedetes dolog, hogy Szoboszlóról, Böszörményből, Nánásról az ottani intelligencia mind nagyobb számban jelentkezik tagul. Debrecen így zeneileg is tényleg irányító központja az egész vármegyének.

VARROGEP

JAVÍTÁS

SAKSZERUEN

ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGEP RÉS.ZV. TÁRS.

Debrecen, Piac-utca 79. sz.

A Szinpártoló Egyesületbe szép számmal iratkozik be a közönség

A „Debrecen” kiadóhivatalában is vannak taggyűjtő ívek és ott is lehet jelentkezni.

A színi szezon közeledtével teljes agilitással kezdi meg működését a debreceni Szinpártoló Egyesület. A közönség tájékoztatása végett hangsúlyozni kell, hogy az egyesület teljesen autonóm testület lesz, mely nem függ a színházvezetőtől, sőt ellenkezőleg, az egyesület, mint irányító lényező, a közönség kívánságait viszi keresztül a színházi ügyekben.

Az egyesület tagsági díja havi egy pengő, de ezzel szemben olyan előnyöket élveznek a tagok, hogy a tagsági díj összege sokszorosan megtérül.

A bérleti díjakból 35 a napi jegyárakból 25 százalék kedvezményt

nyújt a színház a Szinpártoló Egyesület tagjainak,

így ha valaki havonta csak háromszor vagy négyszer megy is a színházba, busás megtakarítást ér el.

Az egyesület vezetősége arra kéri azokat, akiknél taggyűjtőívek vannak hogy a

színi szezon kezdetéig levő napokat használják fel a taggyűjtésre,

annál is inkább, mert az íveket rövidesen be kell szedni. A „Debrecen” kiadóhivatalában, József kir. herceg uccsa 1. szám alatt, szintén rendelkezésre áll néhány taggyűjtő ív és az érdeklődők itt is aláírhatják azokat.

Küzdelem a Bata-gyár letelepítése ellen

Huszonnyolc millió pengő ment külföldre cipőért.

Beszámoltak a lapok a csehországi Bata-cipőgyár ama terveiről, hogy Magyarországon megvesse a lábát és rendkívül olcsó gyártmányú cipővel vegye fel a küzdelmet a magyar cipőiparral. A gyárnak egyik terve az, hogy fióközleteket nyit itt Magyarországon, a másik pedig az, hogy egy nagy gyárváralatot hoz létre, amelyben több ezer munkást foglalkoztatna.

Ez a terv megmozdításra készítette a magyar cipőipari érdekltségeket. A kisiparosok, gyárosok, valamint a cipőkereskedők kedden este értekezletre gyűltek össze az Országos Kézműves Testület helyiségeiben. Az értekezleten a kereskedelmi és iparkamara, az OMKE, a gyáriparosok, a közép- és kisiparosok és cipőkereskedők testületei voltak nagyszámban képviselve. Perlaki György országgyűlési képviselő elnököl az ülésen, amely először dr. Kovalóczy Rezső, az OKT. főtitkára mutatott rá arra, hogy az utonóm vámtrifa életbelépése óta, több mint huszonnyolc millió pengő ment külföldre cipőért. Kolonits Márton, a budapesti cipészipar-testület elnöke tiltakozott a külföldi gyáripar inváziója ellen, majd dr. Acél Rezső, a cipőgyárosok elnöke emelte ki, hogy akkor, amikor a magyar kisiparos a világ legjobb minőségű cipőit készíti és a gyártásemek

kapacitását távolról sem vagyunk képesek kihasználni, nincs szükség a külföldi importra és az érdekeltek országos propagandaakciót kell a túltengő behozatal ellen megindítani. Több felszólalás után Vágó Miksa, a Magyar Bőriparosok Országos Szövetségének alelnöke utalt arra, hogy a bőripari, cipőipari s kereskedelmi érdekeltségeknek szolidárisan kell összefogniuk az import elleni védekezés terén. Javasolta, hogy az egyes érdekeltségek a saját szempontjukból külön is tárgyalják meg a válság leküzdésének lehetőségeit és az egyesületekből állandó bizottságot delegáljanak a tervezett társadalmi akció irányítására.

Végül elhatározta az értekezlet, hogy a kormányhoz intézendő memorandum elkészítésére és egy erőteljes társadalmi és propaganda akció irányítására állandó érdekeltségek közötti bizottságot küld ki, amely az értekezlet álla megindított konkrét munkát tovább folytatja.

A Bata-cipőgyár vezetőségénél most már az a terv lépett előtérbe, hogy Magyarországon fióközletek állítsanak fel. Mint értesülünk, egy nagy külföldi cipővállalat budapesti bérpalotájára és fióközleteire alkuszik, megállapodás azonban még eddig nem jött létre

EGY DEBRECENI SZÁRMAZÁSÚ AMERIKAI ASSZONY KELLEMETLEN ESETE PÁRIZSBAN.

Az amerikai sajtóban a trianoni békeszerződés óta sűrűn bukkann fel ez éles kritika a franciák ellen. A franciák fejőstehénekként kezelték az amerikai vendégeket és alaposan megfajították őket, sőt még a tetejében gúnyolták is. Erre jött a visszahatás, az amerikaiak kerülik Franciaországot és már Párisban is érzik az idegenforgalom megesappanását.

Hogy miként bannak Franciaországban az amerikaiakkal, mutatja Kruchió Antalné esete is. Cherbourgban szállott partra leányával. Két hatalmas bőröndjük tele volt ruhával. Udvariassan kezelték őt a német határig de ott hirtelen vámvizsgálatot tartottak és pár perceel a vonat indulása előtt 39 dollár vámot sóztak rájuk. Az amerikai magyar ref. lelkes felesegét természetesen kellemetlenül érintette a dolog. Sehoh sem vámozták meg poggyászaikat, csak Franciaországban, a német határon.

Persze a kifosztott tiszteletes asz-

szony, aki debreceni lány, néhai Pap István városi számvevő lánya, megírta az esetet férjének és ismerőseinek — intő például. A lapok is megírják a francia vámszedők érvágását, még pedig jó borsosan — és akkor ne csodálkozzanak a párisi hotelierek, ha olyan ritka lesz az amerikai vendég mint a fehér holló.

MEGHÍVÓ.

A Debreceni Vásári Kereskedők és Piaci Árusok Társulatának elnöksége ezúton értesíti tagjait, hogy folyó hó 12-én, pénteken délután 3 órakor az Ipartestület dísztermében (Simonffy uccsa 1/c.)

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLEST TART, amelyre tagjait tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügyv. elnök beszámolója.
3. Vezetőség lemondása és újjávasztása.
4. Indítványok.
5. Internellációk.

Elnökség.

Szörnyü Balázs szörnyü veszte a zsákai legényháboruban

A két pártra szakadt falu. — Készülődés a bosszúra. — Hatan kettő ellen. — Ugy összeverték az egyik párt vezérét, hogy sérüléseibe belehalt. — A zsákai halálosvégű verekedés a debreceni ítélőtábla előtt.

Közel két évvel ezelőtt történt, hogy Zsákán a legények olyan verekedést rendeztek, hogy a békés lakosok napokig nem mertek estefelé kimenni a házból. A véres verekedésnek halálos áldozata is volt Szörnyü Balázs zsákai legény személyében, aki a legényháború során valóban szörnyü véget ért.

A zsákai vérfürdő előzményei egyébként a következők voltak:

A KÉT ELLENSÉGES PÁRT.

A zsákai fiatal legények már évek óta két pártra szakadva éltek. Az egyik pártnak Szörnyü Balázs volt a feje, míg a másik szintén erős párt a két Cs. Duró Imrét ismerte el vezéréül. Tudni kell ugyanis, hogy Zsákán két Duró van, éppen ezért megkülönböztetésül az egyiket Kiss Imrénnek, a másikat pedig Nagy Imrénnek nevezték el a faluban.

A két párt állandóan torzalkodott egymással s ha csak szeretőt ejthettek, alaposan összeakasztottak. Az állandó veszekedések, torzalkodások miatt

a faluban már csaknem tűrhetetlen volt a békés emberek helyzete,

akik sohasem tudták, hogy mikor csöppennek egy véres verekedés közepébe.

Ilyen előzmények után nem okozott a faluban tulságos nagy meglepetést annak a véres legényháborúnak a vége, amely 1928 szeptember 30-án zajlott le.

A DURÓ-PÁRT BOSSZUT ESKÜSZIK.

Ezt megelőzőleg Szörnyü Balázs szeptember 28-án elverte Szigeti Jánosnak az öccsét, aki a Duró-párthoz tartozott.

Emiatt a párt bosszút forralt s nagyban készülődött a „vissza-fizetésre”, amely nem is késett sokáig. Szeptember 30-án, este 8 óra tájban ugyanis Sütő Gyula háza előtt összeakadt a két párt.

Előbb csak szóváltás támadt közöttük, mely azonban később veszekedéssé fajult, de

már ekkor mindenki tudta, — hogy itt rövidesen vér fog folyni.

Az uccák járókelői rémülten mekkültek a verekedés színhelyéről, ahol máris a levegőben röpködtek a harci jelszavak:

— A fejt üssed, ott van az eszel... Még az éjjel hullák lesztek!

HARC

A TULNYOMÓ ERŐ ELLEN.

A legényeknek nem igen kellett a biztatás. Ott ütötték, verték egy mást, ahol találták. Szörnyü Balázs úgy verekedett, mint még soha azelőtt. Mégis

a harcnak előrelátható volt a kimenetele, mely a Szörnyü-pártra bizony nagyon „szörnyü” volt.

Szörnyü Balázs ugyanis csak a vézna dongájú, gyenge Lévy Gézára számíthatott, mert a többiek nem tudtak az „összeakasztásról”, míg a Duró-pártnak hat tagja vett részt a küzdelemben.

Ez a hattagú társaság, miután már két nap óta készült a verekedésre, botokkal és fokosokkal volt felfegyverkezve, míg Szörnyüéknél csak egy karó volt.

ELESIK A VEZÉR.

A súlyos és kemény ütések alatt Szörnyü csakhamar összeesett, — mire ellenfelei otthagyták a színhelyen és tovább álltak. A szemtanúk, akik kellő távolságból nézték a lefolyt ütközetet, gyorsan orvost hívtak, akinek intézkedésére Szörnyü Balázst beszállították a kórházba.

Segíteni azonban már nem lehetett rajta

s a fiatal legény az elszenvedett ütések következtében két nap mulva meghalt. Társa, Lévy Géza szintén súlyos sérüléseket szenvedett, úgyhogy hetekig kénytelen volt az ágyat őrizni.

A megindult szigorú vizsgálat befejezése után a debreceni kir. ügyészség haláltokozó súlyos testisértés büntetése címén emelt vádat Cs. Duró Imre (Kiss Imre), Bagdi Lajos, Szigeti János, Cs. Duró Imre (Nagy Imre), M. Szántó Mihály és egy fiatalkorú legény ellen.

A BIRÓSÁG ELŐTT.

A zsákai legényháború ügyében a múlt év márciusában volt az első büntügyi tárgyalás a debreceni törvényszéken dr. Jeney Sándor tanácselnök büntetőtanácsa előtt. A kihallgatás alkalmával a vádlottak részben beismerő vallomást tettek. Elmondották ugyanis, — hogy a verekedés alkalmával

mindegyikük egy-egy bot-ütést mért le az áldozat fejére.

Azt azonban tagadták, hogy megakarták ölni. A vádlottak közül egyedül csak Szigeti János állította azt, hogy ő nem nyult Szörnyü Balázshoz.

— Én csak felelősségre vontam Szörnyüt, hogy miért bántotta az öcsémét, — mondotta az elnök kérdésére. — Máskülönbben egy ujjal sem nyultam hozzá.

A verekedés szemtanúi lényegében nem tudtak pozitívumot mondani. A verekedést látták, de azt nem tudják, hogy ki mérte

Én is Philips rádiót veszek!...

MERT: amit nyújt, az: zene!
Hangtisztasága tökéletes, minősége kiváló.
Könnyen kezelhető. 6-12-18 havi részletre beszerezhető.

Minőség, jótállás, részlet, service.

Szörnyü Balázs feje a haláltokozó szörnyü ütéset.

AZ ÍTELET.

A bizonyítási eljárás befejezése után Jeney tanácselnök kihirdette a törvényszék ítéletét, amely szerint a bíróság

Cs. Duró (Kiss) Imrét és Bagdi Lajost haláltokozó súlyos testisértés büntetésében mondotta ki bűnösnek és ezért Cs. Duró (Kiss) Imrét 2 évi fegyházra, Bagdi Lajost pedig másfél évi börtönre ítélte. Cs. Duró (Nagy) Imre súlyos testi sértésért 3 hónapi fogházbüntetést kapott. Szigeti Jánost, M. Szántó Mihályt és a kiskorú vádlottat a törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette az ellenük emelt vád alól.

FÖTÁRGYALÁS

A DEBRECENI TABLÁN.
A törvényszék ítélete ellen úgy

az ügyész, mint a védők felebbezést jelentettek be s így került most a zsákai legények bűnygye a debreceni ítélőtáblán dr. Nagy Kálmán táblai tanácselnök büntetőtanácsa elé. A tábla csütörtökön délelőtt tárgyalta az ügyet. — A vádat dr. Szirmay István főügyész képviselte, míg a vádlottak védelmét dr. Fényes Jenő és dr. Aczél Jenő ügyvédek látták el.

A vádlottak újból való kihallgatása s a bizonyítási eljárás befejezése után a perbeszédre került a sor, majd a bíróság ítélethozatalra vonult vissza.

Nagy Kálmán déli fél 1 órakor hirdette ki a tábla ítéletét, amely szerint

a felsőbbíróság helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

A táblai ítélet ellen az ügyész és a védők semmisségi panaszt jelentettek be a Kúriához, amely végső fokon fog dönteni a zsákai legények bűnygyében.

„Minden jelesen érettségizett diákok elhelyezünk az egyetemeken” mondotta a kultuszminiszter

Budapest, szeptember 11. Az egyetemi felvételek ügyéről Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a következőket mondotta munkatársunknak:

— A létszámkeretek máris igen nagyok ahoz viszonyítva, amit az élet abszorbeálhat. A középosztály további kitermelése nem lehet cél. A vidéki főiskolákról és egyetemokről azonban nem jelentenek nagyobb nehézségeket. Intézkedtem, hogy minden jelesen érettségizett diákok felvegyenek. A budapesti jogi karon százzal felemltem a numerus c'ausust, valamelyest emeltem a létszámot a műegyetemen is. A kimaradó

jelesen éretteket a közgazdasági egyetemen fogjuk elhelyezni. Az idén a leg-
többben az orvosi karból jelentkeztek.

Pécs, szeptember 11. A pécsi Erzsébet tudományegyetemen ma kezdődtek a felvételek. A jogi karon 400 elsőéves hallgató jelentkezett, mive' azonban a kultuszminiszter csak 200 hallgató felvételét engedélyozte, a jogi kar azt kérte a minisztértől, hogy a létszámot százra emelje fel. A miniszternek ma jelent meg a szóbeli döntése arra vonatkozólag, mely szerint a kérelmezett 100 helyett csak 50 hallgató felvételét tudja engedélyezni.

Mozgoszínházak műsora:

Apolló:

Ma fél 7 és fél 9-kor:

1. A hamiskártyás. Vadnyugati történet. A főszerepben: Tedd Wells.
2. A pokol pilótája. (A West-front kéme.) Dráma 8 felvonásban. A főszerepben: Gary Cooper, Fay Wray.

Uránia:

Ma háromnegyed 7 és háromnegyed 9 órakor:

1. Az elázott völgy. Amerikai burleszk.
 2. Falábú menyasszony. Két felvonásos burleszk.
 3. 1918. (London lángokban.) Hangos dráma. A főszerepben: John Garrick. Vigyázat! Mától kezdve az előadások negyed órával hamarabb kezdődnek.
- Vasárnap délelőtt 11-kor ifjúsági előadás.

Vigszínház:

Ma fél 7 és fél 9 órakor:

1. Kanári szigete.
2. Bubi utálja a hölgyeket. Amerikai burleszk.
3. Keleten a helyzet változatlan. Két felvonásos burleszk.
4. Damaszkusz hercege. Európai asszony és napkeleti herceg forró szerelmi története. 12 felvonásban. Főszerepben: Rod la Roqua s Marceline Day. Vigyázat! Mától kezdve az előadások fél órával előbb kezdődnek. Az Apolló holnapi premijéje: A pokol pilótája.

VARRÓGÉP

JAVÍTÁS

SAKSZERUEN

ES GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Debrecen, Piac-utca 79. sz.

Szeptember 19-én nyit a színház

Első előadás Herczeg Ferenc
„Szendrey Julia” című színműve.

Egy hét választ el már csak a Csokonai színház évadnyitó előadásától, mikor is díszelőadás keretében mindjárt premierrel: Herczeg Ferenc: „Szendrey Julia” című színművével mutatkozik be az új társulat, nagy hírű prózái együttese. A Nemzeti Színházban mély hatást kellett magyar darab előadását ünnepekként előződik meg és így a szezonnyitás külsőségeiben is imponáns lesz. Az énekes együttes debütje másnap, szombaton van, ugyancsak premier keretében, mikor is az immár világsiker aratott Földes-Harmath-Ábrahám Pál operett, a „Viktória” kerül bemutatásra.

A színházi jegypénztár hétfőn, — szeptember hó 15-én nyílik, mely időtől kezdve az összes előadásokra elővételben kezdődik meg a jegyek árúsitása.

Ha olcsón akar színházba járni,
Ha mindég megszokott helyén szeret ülni,

Ha el akarja kerülni a jegyváltásnál a sorbanállást,

Ha nem ellensége a saját pénzének,
Ha az ország legjobb társulatának előadásait akarja élvezni,

Ha a magyar kultúrának barátja.
Ha szereti a színházat:

siessen bérletet váltani.

A színházi iroda egésznap rendelkezésre áll, hol a napi hányárknál **huszonöt százalékkal olcsóbban**, az ország legolcsóbb bérleti helyárain biztosíthatja egész szezonra a helyét, sőt kedvezményes fizetési feltételekkel, már öt előadásoként is törleszthető a bérleti hely ára.

Közérdekű levelek

Adják ki sürgősen
az építkezési engedélyeket.

Csak a napokban jelent meg a „Debreczen” hasábjain egy közérdekű levél, amely arról szólt, hogy a munkanélküliségen való segítésként a most ősszel beadott építkezési kérvényeket soron kívül, 48 óra alatt intézze el a mérnöki hivatal azért, hogy az építetők még a tél előtt felépíthessék házukat s így a munkanélküliek egy tekintélyes hányadának még a tél előtt legyen kenvere. Mert ezek a munkanélküliek nem sokat érnek azzal ezen a télen, hogy ha — az építkezési engedélyt későbbi időben kapván kézhöz — az építetők a jövő tavaszra hagyják az építkezést.

Ugy látszik, ez a Közérdekű Levél kikerült az illetékes tényezők figyelmét, mert ma is — éppen úgy, mint régen — meg kell járni az építetőknek a kálvária útját addig, amíg kezébe kapja a várva-várt építkezési engedélyt.

Sőt egyik mérnöki hivatali tisztviselő — úgy látszik, a Közérdekű Levél hatása alatt — kijelentette egyik, az építési kérvényt sürgető félnek, hogy az építési engedélyt egy évre szól s így módjában fog állani — esetleg tavasszal építeni. Viszont tudunk esetekről, amikor az építkezési kérvény beadásától számítva 3-ik napra már hozzá is kezdték az építkezéshez.

Ha tehát tényleg el lehet intézni egyes kérvényeket úgy, hogy 3 nap alatt hozzá is lehet fogni az építkezéshez — a munkanélküliség idejében — megszívlelendő az a kérés az építetőknek és munkanélkülieknek, hogy az építési engedélyt sürgősen, de legkésőbb 3 nap alatt intézze el az arra hivatott hivatalos szerv.

A kiszálláshoz bocsássák rendelkezésre a város mérnökeinek a város fogatait s legyen igazán sürgős

az építési engedély kiadása, úgy, hogy a kiszálló mérnök már a helyszínen adja meg az engedélyt az építkezés megkezdésére. Ha pedig az az eset adná elő magát, hogy

a kérvény hiányos, a helyszínen az építetőt a hiányok pótlására kell felhívni, nem pedig a kérvényt vizsgáló mérnöknek.

Több építetők.

Harmincnégymillió pengő hitelt kap a kisipar

A kölcsönök után 7 és fél százalék kamatot számítanak.

Budapest, szept. 11. A legutóbbi minisztertanácson Wekerle Sándor pénzügyminiszter bejelentette a kisipari hitelakció végleges megoldását. Véglegesen megoldja a kisipari hitelszükségletnek kielégítését. Az állam tízmillió pengővel járult az akcióhoz, amelynek segítségével ke-reken harmincnégymillió pengő lehet állandóan a kisipar hiteligényeinek ellátására fordítani. A nagyszabású pénzügyi műveletben természetesen részt vesznek a bankok is, amelyek öt millió pengő veszteségi tartalék letébe helyezése mellett huszonöt millió pengő bocsátásának visszeszámitolási hitel formájában az akció rendelkezésére.

A nagyszabású művelet lebonyolítása olyképpen történik, hogy a kormány által folyósított tíz millió pengőből nyolc millió pengőt kapott az Iparosok Országos Központi Szövetkezete és két millió pengőt a Budapesti Kisipari Hitelintézet. — Ebből az összegből az IOKSZ négy millió pengőt, a Kisipari Hitelintézet pedig egy millió pengőt folyósíthat a kisipar hiteligényeinek ellátására. — A kölcsönök után 7 és fél százalék kamatot számítanak.

Radó József telügyelő 80 éves korában elhunyt

Dr. Radó Rezső kamarai főtitkár gyászja.

A régi Magyarország legszebb fejlődési időszakának egy kiváló, szorgalmas, munkás férfija távozott el ismét az élők sorából. Szerdán este örök álmora hunyta le szeméit, néhány nappal szenvedés után Radó József, nyugdíjas MÁV felügyelő, az Üzletvezetőség forgalmi osztályának egykori főnöke, a debreceni vasutas világ és széleskörű ismerősei körének szeretettel övezett „Radó bácsi”-ja, akinek elhalálozásával edesatyjunkt veszítették el dr. Radó Rezső, a kereskedelmi és iparkamara főtitkára és Miklós testvére.

Radó József 1851-ben született Pozsonyban, közbeszélésben és szeretetben álló tekintélyes iparos családból. A hírneves tanár, mint Szarvas Gábor, Thewrek Emil, Lubrich Lajos által vezetett, pozsonyi gimnázium kiváló eredménnyel elvégzése után a Bécsben akkor léte-sített vasuti tisztviselő tanfolyamot végezte el, 1871-ben a Magyar Északkeleti Vasut szolgálatába lépett. — Szolgálatot teljesített Debreczenben, Vámosperesen, Halmiban, Sátoraljaújhelyen, majd állomásfőnök lett Bányuban, ahonnan 1889-ben Budapestre, az Északkeleti Vasut igazgatóságához osztották be központi szolgálatra.

Az Északkeleti Vasut allamosítása és a m. kir. Államvasutak debreceni Üzletvezetőségének felállítását után Debreczenbe helyezték, az újonnan felállított Üzletvezetőséghez, baleset vizsgálónak, amely beosztásban 15 évig dolgozott. 1906-ban az Üzletvezetőség forgalmi osztályának fő-nökhelyettese lett és 1911 elején a III. osztály főnökévé nevezték ki. — Ebből az állásából ment 1912 július hó 1-én saját kérelmére, több, mint

41 évi szolgálat után nyugdíjba. A szolgálatból távozása alkalmával a MÁV Üzletvezetőség tisztikara meleg szeretettel vett tőle ünnepélyes búcsút és Dávidházy Kálmán egyik művészi alkotását képező díszalbummal lepte meg.

Radó József egyszerű, puritán egyéniséget széleskörben ismerték, kiváló szaktudással, rendkívül pontos és lelkiismeretes kötelességteljesítéssel a felsőbb vasuti körök igen nagyra becsülték. Szigorúságáról éppen annyira ismeretes volt, mint abszolút igazságosságáról. Erős kezű főnök volt, akiről azonban mindenki tudta, hogy tisztviselő társai iránt igaz, meleg szeretetet érez és akire minden igaz ügyben mindig lehetett számítani.

Nyugalomba vonulása után meleg érdeklődéssel vett részt a Jogász és Tisztviselő Egylet életében és szíves készséggel adta meg munkában és széleskörű tapasztalatokban gazdag életének és nagy olvasottságának tanácsait és véleményeit a közgazdasági élet hozzáfördülő köreinek.

Hű fia volt a római katolikus egyháznak és majdnem mindenki ismerte nemrég még szálegyenes, magas alakját, amint a templomhajójában igaz áhitatba merülten végezte imáját, vagy az uccán vezetett évek során meleg szeretettel, immár felszédült és oly sok gondossággal lelkehez ölelt unokáit.

Csaknem 80 esztendő betöltő élete az elnyomatás idejében sarjadt az életbe; a magyar alkotmányosság újjászületésekor lépett a régi Magyarország legszebb fejlődési időszakába; itt telt el élete, alkotó munkával telt időszak; látta a világ-

háborút, átélője volt a nagy magyar katasztrófának, de soha sem szűnt meg a legmagasabb isteni igazságosságba vetett hittel hinni és bízni a magyar feltámadásban.

Élete példája a becsület, dolgozó ember igaz életének, amelynek 8 évtizedet átélő tapasztalatai alapján szava mindig csak az volt: Legyetek jók és tanuljatok és dolgozzatok, hogy érdemek legyetek az igazság tételre.

A ref. presbyterium szombaton gyűlést tart

A lelkesválasztás ügye
napirenden.

A debreceni református egyház presbiteriuma szeptember 13-án — szombaton — délután 3 órakor gyűlést tart. — Tárgyak:

1. Jelentés adományokról.
2. A péterfianocai egyházrész tanácsának jegyzőkönyve.

3. Javaslat az iránt, hogy Uray Sándor lelkész távoléltében az egyházrész munká végzésével Kalas Ferenc hitoktató-lelkész bizassék meg.

4. Félégyházi László és Péter Zoltán gimnáziumi, Veress Béla és Zilahai Zoltán polgári fiúiskolai tanárok válasza a meghívásra.

5. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által a népiskolai egyházi terhek emelése iránt kiadott rendelet ellen az egyetemes konventhez intézett felterjesztő sünk ügye.

6. Esperes nyilatkozás végett megküldi a debreceni legutóbbi lelkesválasztás ellen beadott fel-lebbezést.

7. A Dóczy leánynevelő intézet igazgatótanácsa elnöki tisztének választás által betöltése.

8. Tanyai egyházközségi jegyzőkönyvek.

9. A Gáll Istvánné által adományozott Csalogány u. 2. sz. ház eladása.

10. Jelentés özv. Tóth Jánosné által az ispotályi alapnak juttatott ingatlan adományozásáról.

11. Szabó Dénes egyeki államtanító kérelme vallásoktatási díj utalása iránt.

12. A Hajdumegyei Tanítók Gön-cy Egyesülete adományt kér a Tanítók Háza javára.

13. Jegyzőkönyvhiteljesítők kijelölése.

SZIRIUSZ HOSSZU ÉS ENYHE TELET JÓSOL.

Október 15-től már fagyok várhatók: Varga László, a Szíriusz néven ismert budapesti időjós, most tette közzé új időjárás jósolatát. Azt jövendőli, hogy szeptemberben és októberben még több, szép meleg napban lesz részünk; általában az ősz kedvezőnek ígérkezik.

Változó és esős napokként szeptember 12, 14, 15, 17, 25 és 29. napját jelöli meg és közli, hogy október hó 7-én és 21-én közepes földrengések lesznek Magyarországon, Európa több részében pedig nagyobb földrengések.

Időjósolatában főlemli Szíriusz, hogy legutóbbi jövendöléséből pontosan bevált az állítása, hogy husvétkor, pünkösdkor és Szent István napján szép idő lesz.

A rendszerint zimankós októbernek mégis megadja a maga jogát azzal a jóslattal, hogy október hó 15-étől kezdve éjjeli fagyok várhatók.

X Tankönyvvásár Antalfy könyvkereskedésében megkezdődött. Használt tankönyvek félárban. Író- és rajzszerek, fűzetek, táskák legnagyobb választékban. Cégre ügyelni tessék. Szent Anna és Varga ucca sarkán. — Telefon: 612. szám.

Tüzifát, szenet

legjobb minőségben, legolcsóbb árakon ajánl úgy vagon-tételben, mint felaprózva, házhöz szállítva

Békési és Löw

Debrecen, Bánffy ucca 4. („Hungária” malom mellett) Telefonszám 945.

A német választások izgalmas nyitánya

Kommunista tüntetés Hindenburg palotája előtt.

Berlin, szeptember 11. A nemzeti szociálistáknak a sportpalotában tartott választói gyűlése után a város különböző részeiben összeütközésre került a sor a rendőrséggel. Plakát-ragasztó és plakátszaggató csapatokat is letartóztattak. A radikális párt egyes tagjait egyenruha viselése miatt állították elő. Az éjszaka folyamán összesen nyolcvankilenc előállítás történt, az előállítottak között van 21 kommunista, akik a Gneisenaustrassen ráfótták a nemzeti szociálisták menetére.

Berlinből jelentik: Szerdán este a főváros több részében igen súlyos kommunista botrányok voltak. A Wilhelm-Strassében egyszerre csak

mintegy száz kommunista gyűlt össze akik fülsiketítő zajjal az elnöki palota felé vonultak és lármásan tüntetni kezdtek Hindenburg elnök ellen. Amikor a palota főkapuja előtt álló őrszem rájuk kiállított a kommunisták rátámadtak és arcul ütötték. A katonák szorongatott helyzetében riasztó lövéseket adott le, mire a kommunisták szétfutottak, de csak azért, hogy a következő percben megint összegyűljenek és folytassák a lármás tüntetést. A zajongókat csak nagyobb rendőri készültség tudta visszaszorítani a mellékutcákba. Kommunista zavargások voltak a gyártelepek előtt is.

Szegeden természetbeni segítséget kapnak a munkanélküliek

Szeged, szeptember 11. A szegedi városi népkonyhán rohamosan emelkednek a felszolgált adagok száma.

Naponta körülbelül kétezer ebédet kell kiszolgáltatni a munkanélkülieknek.

ami körülbelül duplája a tavalyi mennyiségnek.

Somogyi Szilveszter polgármester értekezletet hívott össze ebben az ügyben, amelyen elhatározták, hogy a telen az eddigi szokástól eltérően nem

fognak szükségmunkát kiutalni a munkanélkülieknek, hanem a város természetbeni adománnyal segíti majd a nyomorgó családokat.

Ezek szerint tűzifát, lisztet, szénét és burgonyát fognak kiosztani a város munkanélküliei között. Az előjárásügyi ügyosztály útasítást kapott, hogy haladéktalanul írják össze a természetbeni segítségre szorulókat.

Hajdúvármegye mezőgazdasági helyzete

Surgóth Jenő gazdasági főfelügyelő jelentése.

Surgóth Jenő vármegyei gazdasági főfelügyelő a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén a következőket jelentette a vármegye múlt hónapi gazdasági helyzetéről:

— A július havi száraz meleg időjárást augusztus hó folyamán a hőmérsékletben szélsőséges esős időjárás követte, különösen a nappali és éjszakai hőmérséklet között volt nagy ingadozás, amennyiben a hőmérséklet maximuma 30 C fok felé is emelkedett, az éjszakai hőmérséklet viszont 10—12 C fok alá is süllyedt. Esőzések 9—17-e között voltak.

— A hónap folyamán kalászosaink esőplését általában befejezték, kivéve egy-két nagyobb gazdaságon, ahol a esőplések még szeptember hó első felére is kitolódtak.

— Az augusztus havi esők a tengeri terméskilátásaira jótékony hatással voltak ugyan, azonban nagyobb javulás még nem észlelhető, mert az eső általában későn érkezett.

— A tengeri beérése előrehaladt, a korai fajták törése szeptember első napjaiban kezdetét vette. Középes terméseredmény csak mélyebb fekvésű humózus és jól megmunkált talajokon remélhető, általában vármegyénkben csak féltermés, sőt helyenként még gyengébb eredményre kell elkészülni.

— A burgonya kései fajtáinál az esők hatására némi javulás mutatkozik, a laza homoktalajokon azonban az eső későn érkezett. A korai fajtákat gyenge eredménnyel felszedték.

— A cukor- és takarmányrépa fejlődése sem kielégítő, a gyökérzet általában vékony, a levélzet legtöbb helyen időnek előtte elsárgult. A dohány törését megkezdték. A levélzet általában apró. A mesterséges takarmányok közül a csalamádé a július havi szárazság miatt tönkrement, egyéb takar-

mányfélék sarjadása gyenge.

— A legelők fűnövése az esőzések után némileg megindult, de a jószágoknak még most sem nyújt elegendő táplálékot.

— A szőlők fejlődését a csapadékos augusztus elősegítette, a további kedvező beéredéshez tartós meleg időre volna szükség.

Végül jelentette a főfelügyelő, hogy a földművelésügyi miniszter ur Hajdudorog községben 21 kisbirtokos részére 59 darab berkshirei sertés tenyésztésanyag vásárlásához 9800 pengő jutalékos hitelt engedélyezett.

Pékeknél jól bevezetett ügynököt keres

budapesti cég igen hasznos szűkeleti cikk bevezetése céljából. — Ajánlatok Blockner hirdetőjébe. Budapest, Vilmos császár-út 33. sz. alá küldendők „Jól jövedelmező” jelígre.

Fürdőkádak

fürdőkályhák, mosdók klosett csészék, klosett ülésdeszkák, piperecikkek és mindenféle vízvezeték berendezési tárgyak

Fülöp Miklós

vízvezeték szerelő mester, Debrecen, Csapó-u. 3. Telefon 9-17.

Az APOLLO

az év egyik legjobb új „néma” filmjét hozza

ma, pénteken.

C i m e:

A POKOL PILÓTÁJA

Főszereplője: Gary Cooper.

A kísérőfilm: Új vadnyugati történet Ted Wels-el.

Előadások: fél 7 és fél 9.

Újabb kihallgatások a székestehérvári panama ügyében

Székesfehérvár, szeptember 11. Székesfehérvárott letartóztatott Szántó Endre vezérigazgató védője felfolyamodást jelentett be Szántó vizsgálati fogásba helyezése miatt. Kérte védencének óvadék ellenében való szabadon bocsátását és azonnal letétbe is helyezte az ügyészségen 40.000 pengőt.

Féltizenegy óraker érkezett meg autón Székesfehérvárra Koltay vezérigazgató, a Magyar Aszfalt Rt. vezérigazgatója, Mérő főkönyvelő társaságában.

Bary ügyész azonnal megkezdte a vezérigazgató kihallgatását.

Koltay vezérigazgatót azért hallgatják ki, mert a Magyar Aszfalt Rt. készítette Székesfehérvárott az útburkolási aszfaltmunkát, amely körülbelül ötmillió pengőbe került.

P. Vajna Gábor villanytelepi igazgatót ma délelőtt a detektívek hallgatták ki.

P. Vajna Gábor neve ugyanis p. v. g. jelzéssel szintén szerepel az Agroluc és a Hajós és Szántó Rt. könyveiben.

Az ügyészség abban az irányban folytatja a nyomozást, hogy a három betű miért került be a vállalat könyveibe.

„LONDON LÁNGOKBAN”

Egy nagyszabású hangosfilm bemutatója az Urániumban.

Végre egy grandiózus, szép és érdekes film. Ebben a filmben nincsenek sztárok, sem „kihegyezett” jelenetek. A »London lángokban» nemesebb értelemben vett háborús film, amely azonban mentes minden militarista propagandától s túlfűtött sovínizmustól. Az angolok ezáltal valóban kitűnő munkát produkáltak.

A film meséje a világháború utolsó évében, 1918-ban játszódik. A Zeppelin légi támadást intéz London ellen. Ennek kapcsán érdekesebbnél érdekesebb jeleneteket velük élénk a gép. A rendező szinte tökéletesen érzékelteti azt a pánikot, mely az angol fővárosban a légi támadások alkalmával támadt. Kétségtelen, hogy a film legérdekesebb részei azok, amelyek harcászati vonatkozásúak. Maga a mese

meglehetősen sovány. És mégis: ez a mese szervesen hozzá tartozik a világháborúnak ahhoz a szakához, melyet ez a pompás film megörökít.

A főszereplő John Garrick úgy mozog, úgy játszik, mintha valóban egy angol pilóta lenne. Teljesen mentes a filmsztárok szokásos affektációjától s mindig a való életet adja. Partnere, Chandler Helen nem törekszik a nagyvonalúságra, inkább az életet akarja adni. Ez sikerül is neki s éppen leegyszerűsített eszközeivel vívja ki rokonszenvünket. A mellékszereplők kitűnők. Mindegyik helyén van s tehetsége legjavát nyújtja.

A film hangos része elsőrangú. Már maga a mese is kiválóan alkalmas arra, hogy a hanghatások, hangfestések jól érvényesüljenek. Ezt az előnyt a rendező rendkívül ügyesen használja ki s bátran elmondhatjuk, hogy a háborús vonatkozású hangos filmek között a »London lángokban» című film a legsikerültebb.

A kísérő két burleszk öszinte derűt kelteit.

A esütörtöki bemutatót nagy közönség nézte végig. Jellemző a film sikerére, hogy az egyes jeleneteknél a közönség ujjongó tapsban tört ki.

Magyar propaganda egy tokiói japán lapban

JAPÁNOK A TRIANONI SZERZŐDÉS ELLEN.

A japánok felvilágosító cikkeket kérnek. — A cikkért ajándékot adnak.

Bendkívül érdekes japán nyelvű ujságot hozott a posta Debrecenbe Tokióból. A lap címe Daido és hivatalos kiadványa a Daido nevű egyesületnek. Az ujságból két példány is érkezett Debrecenbe, mégpedig az egyik dr. Bacsoni Sándor tanácsnok, a másik dr. Joó István tanácsnok címére. A lapot Hirano Kunitoshi küldte, aki 1925-ig öt évig Magyarországon élt. Itt megtanult magyarul, Debrecenben is járt a bécsi japán követ: Arakawa Micsu-va.

Debrecenben Joó István, Bacsoni és Ecsedi kalauzolták, kikísérték a Hortobágyra, megmutatták neki a pusztát és a város nevezetességeit. Kunitoshi akkor megígérte, hogy cikkezni fog Magyarországról és igyekszik propagandát csinálni a magyar-japán barátságának. Az itten szerzett tapasztalatok alapján a magyar igazság és fajrokonosság támogatására adják ki a Daido című japán nyelvű lapot.

A japán szövegben szinte megkapóan átközi ki a magyar nyelven nyomtatott szöveg. Az ujságot — mivel japán írásu — hátulról előre kell olvasni, természetesen a lap számozása is így történik. Mindjárt a második oldalon nagyobb magyar cikk van, melynek címe »Justice for Hungary.« Hirano Kunitoshi írta a cikket, mely bár nem tökéletes magyarsággal íródott és ékezetek sehol sincsenek az i és j betűket kivéve, mégis teljesen megérthető.

A cikk többek között ezeket írja:

»Különösen a legyőzöttekre kényszerített kegyetlen szerződések az egységes Európa testében olyan beteges részeket alakítottak, amelyeket ha kellőképpen meg nem gyógyítják, addig egész Európa a gyözelmeseket is együttvéve szenvedni fog.«

Erre vonatkozólag halljuk — írja a japán lap — mit mond J. M. Kennworthy, az angol parlament tagja:

»Miután Németország kénytelen hatalmas összegeket fizetni — mondja Mr. Kennworthy —, nem tehet egyebet, mint hogy hiteleket vesz fel és bármibe kerül is, forszirozza exportját. Minthogy pedig Németország minden körülmények között exportálni kénytelen, a többi államok ugyanígy kénytelenek vámfalaitat felemelni.«

Az a végzet, mely Európa felett lebeg és amely mindenütt átkokban harsan ki, tulajdonképpen ezeknek a felemelt vámfalaknak egyenes következménye.

Régi államok összeomlása, új államok alkotása, régi formák ujjaferemtése csak segített abban, hogy ezeket a károkat még fokozza.

Csak hogy Németország nemcsak hitelben és készpénzben fizetett, dologi szállításai sem értek még véget. És változatlanul tovább folynak még egyéb természetű szolgáltatásai is. Német cégek Franciaországban és Olaszországban jóvátételi számlára a legkülönbözőbb technikai munkákat végzik, mint amilyenek a hidépítés, erőművek építése és sok más. Ezek a dologi szállítások és a conto munkák lényegesen károsítják a nemzetközi kereskedelmet. Különösen Anglia szenvedett és szenved emiatt. Ha példának okáért egy német elektromos vállalat Franciaországban nagy munkát végez jóvátételi számlára, ez annyit jelent, hogy ebből a munkából jelőre ki van zárva minden angol, francia, olasz és amerikai cég. Ez természetesen nemcsak Németországra, hanem Magyarországra is vonatkozik.

A Briand tervének megvalósulása nem jelent mást, mint a produktív

európai egység alakulását. Legalább is úgy hiszem, arra céloz.

Akkor itt a kérdés: az az a trianoni szerződés!

Ennek a szerződésnek jennmaradása annyit jelenthet, hogy Európa hasábnan egy olyan sebet hagynak, amelyből egész Európa örökké betegeskedhet, sőt meg is halhat.

Miért? Erre nem is kell magyarázatot adni, mert már annyian vitakoztak e kérdés felől, hogy tisztában kell lenniök. Különösen ma, amikor már közzismert az a tény, hogy a trianoni békeszerződés a nagy államférfiak részéről való köteleesség elmulasztása és a rossz szándékból terjesztett hazugság alapján jött létre, annak a revíziója minden E tényt bebizonyítja lord Rothermernek az a megjegyzése, melyet az egyik alkalommal tartott beszédében mondott, hogy a békekonferencián résztvevő több államférfiak felvilágosításai és megjegyzései alapján azt állíthatja a lord, hogy a békeszerződések nehéz munkáját végző férfiak járadásával való visszaélés azoknak hamisított történelmi adatok és hamis statisztikák segítségével való félrevezetése volt.

Egyszóval a mai Európában nagyon hiányoznak a barátságos hangulat és az egymással való támogatást művelő szellem.

Az egységben sohasem szabad az egyiknek elhagyatottnak lennie. A javítatlan trianoni szerződéssel nem lehet Magyarországot belevenni a európai konföderációba.

Az egység a benne résztvevők mind egyikétől egyenlő áldozatot követel. Vajjon a Briand tervétől lelkesedő kisantantnak van-e arra való jószándéka, hogy a trianoni béke által kapott szép nagy zsákmányból egy kicsit feláldozzon? Remélem és hiszem, hogy van.

Végül még egyet. Ha már nagyobb európai egység felé igyekszik a kisantant, hát mire volna hasznos az új egységben egy olyan alacsonyabbrendű szövetség, mint maga a kisantant?

A trianoni szerződésnek módosítása elkerülhetetlen, mint előfeltétele az Európai Egyesült Államok eszméjének.

s abban az esetben, amikor már módosították ezt, a kisantant létének a jelentősége meghiusul.

Hogy olyan nagy tervet megvalósítsanak, amilyent az Európai Egyesült Államok jelentenek, ahöz előbb az emberiség józan eszének fel kellene lázadnia minden olyan igazságtalanság ellen, mint a trianoni béke.

Augusztus 2. 1930.

Írta: Hirano Kunitoshi.

A lap ötödik oldalán ismét magyar szöveget találunk beékelve a japán írás közé. Ez a rész a következőket tartalmazza:

A „DAIDO“ EGYESÜLET CÉLJAI:

1. A nemzetközi igazság megerősítése az igazságtalanság lenyomott nemzeteket való támogatásával (Szó szerinti idézet.)

2. A japán társadalomban az Áziai eredetű népek iránti érdeklődésnek, a velünk való faji összetartozás érzésének felkeltése és állandó közvetlen érintkezés fenntartása ezekkel a népekkel.

3. Az országunk földrajzi fekvését tekintve véve alapítandó Kína, Manchuria, Mongolia iránti külpolitikánk helyes megértésének segítésére, ezekre a területekre vonatkozó tudásnak és érdeklődésnek kifejlesztése és terjesztése.

4. A nemzeti hangulat felemeltetése céljából az ifjuság akaratának megerősítése és a »DŌ« (erkölcsösség) elősegítése.

A japán nyelvű ujságban még egy magyar cikk van és ez a következőket tartalmazza:

A Daido Egyesület Barátaihoz!

A Daido Egyesület tisztelt barátait arra kérjük, hogy közöljék velünk ismerőseik közül azoknak a nevét és cí-

mét, akikről úgy vélik, hogy a mozgalmunk elősegítésére értékes jellegűek lennének.

A velünk való levelezésre használhatók: a magyar, német, francia, angol, orosz és eszperantó nyelvek.

A Daido Egyesület magyar osztályo tisztelettel kéri az egyesület magyar barátait, hogy a Magyarország iránti érdeklődésnek hazánkban való kifejlesztése céljából 1000—1500 szóból álló rövid cikket beküldjen sziveskedjenek, mégpedig olyant, amely

1. magyar-japán gazdasági és kulturális kapcsolatainak jövőjéről,

2. fajrokonosságunkról,

3. A békeszerződés revíziójáról,

4. a királykérdésről

szólana és a cikkekhöz lehetőleg képeket mellékeljenek.

A legsikerültebbnek a japán fordítását úgy a Daido lapjában, mint a vele összekötöttesben levő többi ujságokban és folyóiratokban közölni fogjuk.

A közölt cikk íróját szerény ajándékkal jutalmazzuk.

Címünk (angolul): The Daido — shano 50 Dai — Rokuten-cho Koishikawaku, Tokio.

Uruguay magyarjai hazai földet kérnek

Motevideóban magyar földön fog állni a Kossuth-szobor. Debrecen város az 1849 augusztus 2-án elesett honvédek sírjáról küldjön néhány rögöt.

Pár hét előtt hírt adott a „Debreczen“ arról, hogy a délamerikai Urugudy köztársaság területén élő magyarok elhatározták, hogy a köztársaság száz éves fennállásának emlékére Kossuth Lajos szobrát ajándékozzák Uruguay fővárosának, Montevideonak. Ugyanakkor az ott élő olaszok Garibaldi, a lengyelek pedig Koszeiuszko szobrát ajánlották fel Uruguay fővárosának, melynek tanácsa köszönettel elfogadta az ajánlatokat, sőt nyomban nagy lekesedéssel elhatározták, hogy a főváros egyik utcáját „Calle Kolluth“-nak nevezi.

Azóta a Montevideóban alakult Kossuth-szobor bizottság hozzáállott a gyűjtéshez és az első 1000 peso azóta már együtt is van. (Körülből 2000 pengő.) Az uruguayi magyar egyesületek szövetsége, — mint a Buenos Aires-ben, a szomszédos Argentina köztársaság fővárosában megjelenő „Délamerikai Magyarorság“ írja, legutóbbi igazgatótanácsi ülésén elhatározta, hogy hazai földön fogja felállítani Kossuth Lajos szobrának talpazatát és e célra megkeresi az óhaza törvényhatóságait, hogy magyar földet küldjenek, mert az alapköveteltétl ünnepélyes keretek közt még ez évben akarják megtartani, hogy centennáriumi ünnepi évében már álljon a Kossuth-szobor talpazata a száz éve független Uruguay fővárosában.

Bizonyosan megkeresi e célból a montevidói Kossuth-szobor bizottság Debrecen városát is. A hazafias kérelemnek méltóbban nem tehet eleget Debrecen városa, mint úgy, ha az 1849 augusztus 2-án vi-

vott, debreceni csatában elesett honvédek sírdombjáról küld néhány, magyar vérrrel megszentelt rögöt.

Ez alkalomból rámutatunk arra, hogy a már bevált és eredményesen működő „debreceni idegenforgalmi hivatal“ működési körébe kellene utalni a külföldi propaganda ügyét is. E célra érdemes Debrecen városának némi anyagi áldozatot is hozni, mert sokszorosan meghozza majd a polgárságnak a hasznát az idegenforgalom, az országnak pedig a világ felénkforduló rokonszenve.

BALOGH GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK ÉS VERESS FERENC MECHANIKUS ÚJABB TALÁLMÁNYA.

Nemrég számolt be a »Debreczen« olvasó közönségének arról az értékes találmányról, amely találmánnyal megalkotók: Balogh Géza gépészmérnök és Veress Ferenc mechanikus elmés etető berendezéssel a cséplőgépet automatává alakítja át és teljesen kiküszöböli a cséplőgépeknél oly gyakran előforduló szerencsétlenségeket. Ez a találmány már szabadalmaztatva is van és a két debreceni feltaláló megkezdte a tárgyalásokat az amerikai értékesítés ügyében.

Balogh Géza gépészmérnök és Veress Ferenc most újabb találmánnyal jelentkezik. A gépjárművek óriási elterjedése kétségkívül nem áll arányban a motorteknika fejlődésével. Ennek a fejlődésnek ad nagyszerű lökést Balogh Géza és Veress Ferenc legújabb találmánya: a sebességváltó berendezés teljes átalakítása. Nem akarunk itten foglalkozni a szakfolyóiratokból kíváncsok műszaki leírásával, amelyet a szabadalmaztatás előtt különben sem tehetünk meg, de azt információink alapján leszögezhetjük, hogy ez a találmány a mostani rekeszes és soros kapcsolású sebességváltó berendezés hátrányait kiküszöböli és az egész sebességváltást új alapokra fekteti. Kétség kívül ez a találmány rövidesen a szak körök érdeklődésének homlokterébe kerül.

A SINGER VARRÓGÉPEK A LEGJOBBAK!

Üi ü z l e t.

Tisztelettel hozom a nagybecsű vásárlóközönség b. tudomására, hogy

fűszer-, csemege- és élelmiszerüzletem

Ferenc József-ut 43. (Svetits palotában) megnyílt.

Allandóan raktáron tartok friss gyümölcsöket, sajtokat, felvágot akat, tejet és az összes tejtermékeket. Megrendeléseket házhoz szállítok

A közönség szives pártfogását kéri
özü. Máyer Jánosné

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Meteorológiai Intézet jelenti, szeptember hó 11-én:

Közép-Európa időjárása hatalmas változáson megy keresztül. Az Észak-Európában felhalmozódott hűvös levegőtömegek az egész kontinenst elborítják és ha áramlásuk viharos erősségűvé nem is válik, de folytonos szivárgással fokozatosan hűtik egész Európát.

Délnyugat-Európában, ahol a déli meleg áramlással az északi hűvös szivárgás találkozik, hatalmas esőzések vannak. Ma reggelre különösen a Földközi tenger francia partjain és Felső-Olaszországban voltak nagy esők.

Hazánkban az idő eddig még igen enyhe volt.

A további kilátások már most arra mutatnak, hogy az idő nálunk is valószínűleg erősebb csapadékokra és emellett ködökre válhatik. — Tehát egészen őszi jellegűvé lesz.

Ma még elég meleg lesz és csak kisebb esőket kapunk, holnapra azonban az ország déli részein már nagyobb esők is lesznek. Egy-két nap múlva erősebb lehűlésre számíthatunk.

Időprognózis: Jobbára borús idő, fűsű hősüllyedéssel és sok helyütt esővel.

— A rádió közvetíti Vass miniszter temetését. A rádió, a tragikusan elhunyt Vass József népjóléti és munkügyi miniszter temetésének közvetítésével lehetővé kívánja tenni, hogy a nagy halott tisztelői a legtávolabbi országrészekben is, legalább a mikrofon révén résztvehessenek az Országház kupolacsarnokában történő beszertelés kegyeletlen ünnepén. A temetés szeptember hó 12-én, pénteken délután négy órakor kezdődik, a rádió azonban már három óra ötven perckor bekapcsolja mikrofonját, — hogy a szertartást megelőzően helyszíni leírást adhasson. A bemondó tisztviselő Konez Sándor dr., a Rádió szerkesztője látja el.

— Az osztálysorsjáték tegnap folytatott főhúzásán a következő nagyobb eredményeket sorsolták ki: 3000 pengőt nyert: 11087, 2000 pengőt nyert: 43631 74857, 1000 pengőt nyertek: 4143 13881 15155 17327 26607 41425 50259 56666 57165 79163 79573. 800 pengőt nyertek: 4059 10751 47371 52584 71388 77186. 600 pengőt nyertek: 5802 9228 31566 37433 52401 77737 81145. 500 pengőt nyertek: 1235 1696 5011 6100 15887 20289 24425 26419 52059 53512 62361 63696 82823. Ezenkívül kihúztak még 400 pengős, 300 pengős és 150 pengős nyeményeket. A húzás folytatása e hónap 15-én lesz.

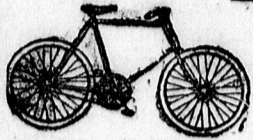
X A vízkúra és iszapkezelések, — szombaton (13-án) szünetelnek, nagy lakarítás miatt a Therápia Zander és Vízvívőintézetben. A többi Kezelés (diathermia, villany, quarz, stb.) zavartalanul folyik a rendes időben.

— Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban Kiszúvaj szombatján: Pénteken este hat óra öt perckor. Szombaton reggel hét órakor délelőtti félhét órakor, délután félöt órakor és este szombat kiemelté hat óra ötven perckor. — A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel egynegyednyolc órakor. — Vasárnap reggel szelichosz mindkét templomban négy órakor, a többi napokon a Deák Ferenc uccai templomban félhat és a Kápolnás uccai templomban egynegyedhat órakor. — Hétköznapokon este hat óra huszonegy perckor. Az Elnökség.

Szezonvégi leszállított áron

vehet készpénzért vagy részletre

Csepel, Atlasz

Soltész, Hatvan u. 1.

II. udvar 25.

Két holttest az országúton

A férj és feleség doronggal agyonverte egymást.

Szentes, szept. 11. Jelentették a szentesi rendőrségre, hogy a Szentes és Nagykirályság közötti országúton két holttestet találtak. Az egyik holttest egy 55 év körüli gazdálkodó volt, a másik pedig egy körülbelül hasonlókorú nő holtteste volt. A szentesi rendőrség azonnal utasítást adott a nagy királyi csendőrségre, hogy meg az éjszaka folytassa le a nyomozást. A nagykirályi csendőr őrs megállapította, hogy a két halott Tési-Fekete József és felesége, Molnár Eszter.

A nyomozás eddigi adatai szerint az 55 éves gazdálkodó rossz házasságot élt feleségével és eddig már gyakran különváltan éltek egymástól. De azután rendszerint újból kibékültek, ez a béke azonban nem tartott sokáig, — mert az asszony rövid együttélés után újból elköltözött férjétől.

Megállapította a csendőrség nyomozása, hogy a gazdálkodó tegnap délután Gádoros községbe ment, ahol sorrajárta a kocsmákat és sokat ivott. Meglehetősen ittas volt, amikor a késő dél-

utáni órákban hazatért. Legnagyobb meglepetésére megtudta, — hogy mialatt ő Gádoroson volt, felesége, akitől ezidő szerint éppen különváltan élt, bejött a tanyára. Összeesomagolta az ottlévő holmikat, azokat elvitte, sőt ezenkívül még az úszóket is elhajtotta.

A gazdálkodót rendkívül felbosszantotta az asszony eljárása és elhatározta, hogy bármilyen módon is, de visszaszerzi az asszonytól az elvitt holmikat, de különösen az elhagyott úszóket. Dühösen eltávozott tanyájáról és apósa háza elé tartott. Utközben — úgy látszik — összetalálkozott feleségével. A jelek szerint a házastársak között nagy vitatkozás és veszekedés támadt, a férfi is, az asszony is felkapott egy-egy dorongot és azzal ütötték-verték egymást, ahol csak érték. A hosszas csata után mindketten véresen kerültek el az országúton.

Az éjszakai órákban akadtak rájuk a környékbeli gazdák, de ekkor már sem a férfin, sem az asszonyon nem lehetett segíteni, mindketten meghaltak.

— Cipőt, eszmat lopnak a besurranó tolvajok. Vida Menyhértné, Verhőczy ucca 3. szám alatti lakos, tegnap délelőtti átmant a szomszédába, azonban a lakása ajtaját nyitva felejtette. Mire visszatért, egy ügyes besurranó tolvaj ellopott egy pár eszmat. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Meglopták a piacon. Popovics Anna szakácsnő, József kir. herceg u. 53. szám alatti lakos a Rákóczi uccai piacra ment bevásárolni. Egy kofa előtt meg is állott, ahol azonban többen is állottak és ebben a sokadalomban, egy piactolvaj, ellopta a ridiküljét, amelyben tizenöt pengő és különböző apróságok voltak. Feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

— Méhészek figyelmébe! A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara méhészeti szakosztálya, minden hónap második és negyedik péntekjén, méhészeti szakelőadásokat rendez. A legközelebbi előadást dr. Örösi Pál Zoltán tartja: A költésrothadásos méhcsaládok kezeléséről. szeptember hó 12-én, délután hat órakor, a Polgári és Gazdakör új helyiségében, a Püspöki bérpalotában, harmadik kapu, első em. 16. ajtó. Az előadás díjtalan, minden érdeklődőt szívesen lát a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara.

X A frizura mindig stílus kérdése, azonkívül függ az egyéni ízléstől is. Hogy milyen hajápoló szert kell választani, azt megszabja a modern frizura legfontosabb követelménye: a hajnak simulékony, elegáns esése. A rendszeres mosás minden héten Pixavon shampoonnal, csillogó ragyogást, laza teltséget és olyan simulékonyt ad a hajnak, amellyel nagyon könnyen lehet a frizura stílusát bájos sajátossággal kiemelni.

— Attila sírját a Zagyvában keresi egy jászberényi gazda, Jászberényből jelentik: Beleznai Ferenc gazda, aki már régebben foglalkozik Attila sírja felkutatásának gondolatával, a hatóságtól engedélyt kapott arra, hogy kutatásait a Zagyva medrében az általa megjelölt helyen megkezdhesse. Beleznai meg van győződve róla, hogy a birtokában levő néhány adat nyomán fel fogja tártani a hún király sírját. A kutatásra saját vagyonából áldoz és nagy munkássággal kezdte meg az ásást. Új medret ásott a Zagyvának, hogy a szárazzá vált régi mederben zavartalanul lehessen dolgozni.

X Tankönyv-vásár! Tankönyvesere. Használt tankönyv féláron, Böhm Ferenc könyvkereskedésében, Ferenc József út 7. szám. (Bika-szálló mellett)

— Mennyit aludjunk? Nagyon sok nagy emberről tudjuk, hogy átlag alig 5-6 órát aludtak naponta és Nagy Frigyesről azt beszélük, hogy mindössze négy órát aludt naponta. — Az újabb kutatások azonban kiderítették, hogy minél jobban fejlődik a technika minél civilizáltabban élünk és minél jobban gyorsul az élet tempója, annál több alvásra van szüksége az emberiségnek. Ford a híres amerikai gyáros azt állítja, hogy kilenc órát kell aludni és akkor könnyen elérni az ember, hogy száz évig él. Wels, a híres angol regényíró szintén nagy alvó és azt mondja, hogyha nem alszik sokat, — rögtön érzi a szívén és egész öntudatán. Marconi azt mondja: A sok alvás megihlet és csak akkor tudok teremteni, ha jól kialszom magam. A tévkeny agyvelőnek igen sok alvásra van szüksége. Ezek egyéni vélemények, az orvostudomány azonban azt állapította meg, hogy az alvás ideje az életkor szoros összefüggésben van egymással.

Fehértói Dániel

Dégenfeld-tér 4. sz.
Telefon: 11-85.
temetkezési vállalatának
temetésel:

Géder Évike, életének 15-ik napjában elhunyt. Temetése folyó hó 12 napján, délután négy órakor lesz a Péterfia uccai temetőháztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Péterfia uccai temetőbe.

Butort bizalommal a Faiparnál vásárolhat.

— „Helen Society”. Daam Ilona megkezdte a nyelv- és énektanítást Angol és francia nyelvre vállalt tanítványokat. Kivánatra német nyelvet tanít. Hangot a legelső mesterek módszerével képez, tökéletes lélegzés-technikát és hibátlan hangvételt tanít. Jelentkezése naponta délután 2-6. Piac ucca 40.

— Gyorsírás és nyelvtanfolyam. Kat rendez szeptember 15-től kezdődően a magántisztviselők debreceni csoportja. Mindazok, akik ezen német, francia, angol és esperantó kurzusokon résztvenni óhajtanak jelentkezzenek az egyesület Thaly Kálmán ucca 14. szám helyiségében, szombaton este 8-9 között.

A legolcsóbb butort is felelősséggel adja a Faipar.

X Hangverseny a Gambrinusban. A m. kir. Bocskay István 11. hajdúezred zenekarának egy részlege szombaton este félkilenc órától és vasárnap délelben 12 órától a Gambrinusban válogatott műsorral symphonikus hangversenyt tart.

— Baleset a Helyivasút telepén. — Fried Jenő 24 éves gummi vulkanizátor, Simonffy ucca 37. szám alatti lakos a HÉV. garázsában dolgozott és egy gumikereket akart vulkanizálni. A súlyos kerék azonban megcsúszott a kezében és a jobb lábfejen súlyos zúzódásokat okozott. A mentők költözték be a sérülését, majd hazaszállították a lakására.

Hálók, ebédlők, uriszobák, a legelőnyösebben a Faiparnál.

— Meghívó! Debreceni Vásári Kereskedők és Piaci Árúrok Társulata ezúton értesíti tagjait, hogy folyó hó 12-én, azaz ma, délután három órakor az Ipartestület dísztermében, (Simonffy ucca 2. szám) rendkívüli választmányi közgyűlést tart, az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki meghívó. 2. Ügyv. elnök beszámolója az általános társulati helyzetről. — 3. A vezetőség lemondása és újra választása. 4. Új vezetőség programmadása. — 5. Indítványok, amelyre kérjük társulatunk tagjait minél nagyobb számban megjelenni. Elnökség.

A Faipar butorüzlete a Rákóczi Jenő-utca 4. sz. alatt van. — volt Király-utca.

X Bartalis tánciskolájában a táncanfolyam szeptember hó 16-án, este nyolc órakor kezdődik. Tandíj fizetési kedvezmény. Minden vasárnap délután és este ösztánc. Simonffy ucca 1-c. szám, második emelet. Bartalis.

— A magántisztviselők szokásos összejövetele folyó hó 13-án, szombaton este fél 9-kor. Tekintettel a miskolci csoport vendég tagjaira, pontos megjelenést és a tagok teljes számu részvételét kéri a rendezőség.

X Tankönyvek használt és új állapotban az egyes iskolák részére kaphatók Csáthy Ferenc Rt. könyvkereskedésében. — Ferenc József út 8. szám.

Hold

Ahol a nap letünt,
Lilás égen feltünt
Sarló-forma új-hold.

Világoskék égen
Nem is olyan régen,
— Még csak a mult héten —
Sétált arany fél-hold.

Elszégelyte magát,
Eltakarta arcát.
S mutatja korongját.
Mosolya hatja át:
Szép kerek tele-hold,

Jövő hét eleje.
Lemondással tele
Ember szive-feje.
Márcsak hajnal fele
Jár a bús fogyó-hold.

Debrecen (DAÁN ILONA.)
—oOo—

Anyakönyvi hírek

Eljegyzések: Balogh János—Gere Ilona. Király Sándor—Derzi Lenke. Horovitz Sándor—Ehrenfeld Ilona. Kerékgyártó Sándor—Suha Erzsébet. Sebán Ferenc—Puskás Anna. Weisz Dávid—Reich Terézia.

Születések: Nád Pál lovász, leány Róza. — Lovass Zoltán, I. Katalin. — Molnár Gyula, leány Katalin. — Szabó Ferenc napszámos, leány Erzsébet. Abrányi József közművessegéd, fiú József. — Nagy Lajos fényező, leány Margit. — Nőé Gábor magántisztviselő, fiú Gábor. — Király Imre napszámos, fiú Sándor. — Vásárhelyi József gyárimunkás, leány Juliánna. — Grün Lipót asztalos, fiú István. — Balogh József erdőőr, fiú József. — Nagy Lajos cipész, leány Katalin. — Teka Gyula gépkocsivezető, f. László. Kardoss Imre lakatos, leány Éva.

Halálozások: Kiss Zoltán ref. 4 éves, Homok ucca 61. szám. — Géder Éva, ref. 15 napos, Hajó ucca 8.

—oOo—

Ahol törvényes kötelesség 15 éves korban megházasodni, Jeruzsálemi távirat szerint a hedzsai kormány rövidesen törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé, melynek értelmében minden tizenöt éves leány és férfi kötelességházasodni.

Új kedvezmény
vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek meg
elégedésére nyújtott

20%
kedvezményt szobaárainkból

10%
kedvezményt olcsó éttermi
árainkból (menü kivéve, mely-
dunkban van az UJSAG ki-
adóhivatalával létesített meg-
állapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház
Nemzeti Színház
Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt
áru jegyekkel. Tekintettel a
nagy keresletre, kérjük szoba-
és színházjegy rendelését két-
három nappal előbb velünk
közölni.

Park-szálloda

Budapest

szemben a keleti pályaudvar
érkezési oldalával. — (Nincs
Kocsköltésge.)

Vásároljon Somossy-nál (Gambrinus átjáró).
Kitűnő minőségűNégy kerékpáros rablótámadása
az országúton

Nagykőrös, szeptember 11. Thoman Ferenc nagykőrösi mesterember és segédje, Csáki Pál kocsin igyekezett haza a törtei országúton. Az úton hirtelen

négy kerékpáros körülfogta a kocsit és megállásra kényszerítette. A kerékpárosok felugráltak a kocsi sára és furkóbotokkal és törökkel megtámadták Thomant és társát, akiket életveszélyesen megszurkálták és összeverték.

majd újra kerékpárra kapva, elszárguldottak. Thoman eszméletlenül hevert.

míg Csáki súlyos sérülése ellenére a legközelebbi tanya felé hajtott a kocsit, hogy segítséget kérjen az eszméletlen Thoman számára. A tanyán azután Csáki is eszméletét veszítette s gazdájával együtt súlyos állapotban szállították be Nagykőrösre, ahol első segélyben részesítették őket a mentők.

Thomant életveszélyes állapotban átszállították a kecskeméti kórházba. Csáki Pált súlyos sérüléseivel otthon ápolják.

A nyomozás megindult.

— Segélykérés. Egy beteg munkás-ember, aki hónapokig feküdt a klinikán, most otthon betegeskedik, ezen az úton fordul a jószívű emberekhez, hogy nagy nyomorban élő családját, bármilyen segítségkel mentse meg az éhenhalástól. Akármilyen adományt elfogad, mert semmiféle segélyt nem kap, munkát pedig még nem tud vállalni, mert még most is beteg. Kicsi-és iskolás gyermekei pedig éheznek, rongyosak, — mint segélykérő leveleiben írja. Az adományokat Montlika Mihály, Gázgyár ucca 6. szám alá kérné.

X Irószerek, füzetek, papírok. — tanfőtetűlet részére, éppen úgy szülőknél havi fizetésre, elismert olcsó áron. Springer papír és fotóüzletében. Hasonlítsa össze árait.

— Százhusz nyelven beszélnek Európában. A Magyar Statisztikai Szemle érdekes adatokat ismertel a világon beszélt nyelvek statisztikájáról. Megállapítja, hogy Európában százhusz nyelven beszélnek, amelyek közül legelterjedtebb nyelvek sorrendben a következők: Orosz, német, angol, olasz, francia, lengyel, spanyol, román, holland, magyar, szerb, horvát, portugál. Az egész földkerekségen tizenhárom olyan nyelv van, — amelyen több mint húszmillió ember beszél. Kínai 400, indiai nyelven 260 angol 170, tiszta orosz 80, spanyol 65 japán 55, francia 45, olasz 41, török-tatár 39, arab 37, portugál 36, kis-orosz 34, lengyel 23 millió.

— Felelős-e az anyós a vejéért? Gergely Mór szobafestőmester tisztességtelen verseny abbahagyása miatt pert indított özvegy Fetter Mórné ellen azon a címen, hogy Fetterné veje úton-útfélen azt híresztelte róla, hogy sikkasztás miatt büntető eljárást folytatnak ellene. A tárgyaláson Fetterné érdekes védekezéssel állott elő. Szerinte az ügyhöz semmi köze sincs, őt csak jogi rabulisztikával lehetne felelőssé tenni a veje ténykedéséért. A tisztességtelen versenyről szóló törvény szerint a főnök felel az alkalmazottaiért, de a törvény sem állapítja meg az anyós felelősségét a vejéért. A tárgyalás során megállapította a bíróság, hogy Gergely Mór ellen valóban folyt sikkasztás című eljárás és a feljelentést éppen Fetterné tette meg, azonban Gergely ellen jogerősen megszüntették az eljárást. Megállapította azt is a bíróság, hogy Fetterné

veje állandóan az anyósa üzletében tartózkodott és ott most is tevékenykedik. Mellékly Kornél dr. ügyvéd felszólalása után a tábla Simay-tanácsa a kereset értelmében marasztalta el Fetter Mórnt, mert megállapította, hogy az üzletében állandó tevékenységet folytató veje kijelentéseit felelősséggel tartozik, mint ahogy felelősséggel tartozik olyan alkalmazottai kijelentéséért is, akikkel nincsen rokonkapcsolata. A kártérítés összegét a tábla 200 pengőben állapította meg.

— Egy örült esch esendőr autókra lövöldözött az országúton. Bécsből jelentik. A lundenburgi úton az osztrák esch határterületen Zezula 35 éves gödingi esch esendőrfelügyelőn tegnap hirtelen örülési roham vett erőt. A csendőr megállott az országúton és egymásután lövöldözött a gépkocsikra, majd mindenkire, aki arra haladt. Egy útmestert megölt a csendőrnek a golyója. Végül sikerült a dühöngő embert megfékezni.

— A Turista Egyesület debreceni osztálya amatőr fényképkiallítást rendez. A Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya november hó 15-én Debrecen és környéke, tiszán-inneni működési területén. Debrecenben amatőr fényképkiallítást rendez. A kiállításra lehetőleg magyar tárgyú természeti szépségeket ábrázoló fényképeket kérünk beküldeni, mert különös súlyt helyezünk Csonkamagyarország megmaradt hegyvidékeinek, valamint a Nyírségnek, Debrecennek és a Hortobágnak propagandájára. A beküldött fényképek csakis 9x12 cm. és ezen felüli nagyságúak lehetnek. — Minden fénykép kartonra ragasztva hátlapján a tárgy megnevezésével s a kiállító teljes címével (Egyesület is) küldendő be. A kiállított fényképek közül a díjazásra érdemeseket bizottság választja ki. Nem turista tárgyú fényképek is kiállíthatók. — Diapositívek is. — Nevezési díj képenként 50 fillér. A képek mind visszaadottnak, csak a nyertes képek közlési jogát tartjuk fenn Turistalapunk részére. Pályázat nyílt. A kiállítással kapcsolatban megalakítjuk Debrecenben amatőr fényképosztályunkat. Díjak: I. díj ezüstserleg; II. díj 50 pengő készpénz. — azonkívül az egyesület és fotográfusok által felajánlott tiszteletdíjak. Kiállításra jelentkezhetni: Springer József fotokereskedő, egyesületi titkárnál és Berzéli Sándor fotokereskedő, egyesületi turabizottsági tag-nál. A képek legkésőbb november 5-ig leadandók.

GE-VI harisnyát.

Csak egy mosolyt

EZ IS VICC.

— Mi a különbség az amerikai külügyi államtitkár és a bliccelő kávéház vendég között?

— Nos?

— Egy »K« betű!

— Hogy-hogy?

— Az államtitkár Kellog és a bliccelő vendég ellóg.

MAGYAR FIU NÉMET SZÓN.

A béke idején történt.

Várják az öreg Albrecht főherceget. Tanítják a bakát jelentkezésre. Sokszor elmondják neki: »Siene kaiserliche choheit excellenz, ich melde gehorsamst.«

— No, tudod-e már? — kérdik.

— Má honne tünám, amikó tudom.

— Hát mondd!

— Szállj le kangerlice, merthan ekszesz-ha-breksz, itt melegedj hozzám.

JÓ VÁSÁR VOLT.

A tanyai magyar a városban járt. Ban benézett egy boltba, hogy pipát vegyen. Pipát azonban nem látott.

— Mit árulnak itt? — kérdi a nagyfüllű segédet.

— Szamárfejet! — kiáltja ez mérge-sen.

— No, — felelte Máté bácsi — ugyan jó vásárjuk lehetett, mert ahogy látom, csak egy maradt, a többi mind eladták.

AZ A FRÁNYA RÁDIO

Az új rádió először szólal meg. Nyán. A szerelő, hogy gazduramat ug-rassza, Berlint fogja. S a rádió szól:

— Halló, hier rádió Berlin.

Mire a rádiótulajdonos mérge-sen fedpattan:

— Az áldóját neki, nem becsapott ez a kutya botos! Német rádiót adott.

X Ötven fillér a Pálj bácsi könyvtárának első képes-meséskönyve, mely a „Debrecen” szerkesztőségében és kiadóhivatalában kapható.

X Swoboda kályhát vásároljon. — Gyár: Budapest, Andrássy út 14. sz. Kapható: Bészler és Dávid, Debrecen.

VÁSÁROK SORRENDJE.

Szeptember 13-án: Apátfa'va, Cibakháza, Kehida, Páli.

Szeptember 14-én: Kiskundorozsma, Nagykáta, Szabadszálás, Szakcs (sertés vásár nincs), Széreg, Turkeve.

Szeptember 15-én: Adony, Bácsalmás, Cigánd, Drávafok, Győrasszonyfa, Hédervár, Kál, Körösladány, Kötegyán, Kötelek, Magyarboly, Magyarszentiván, Mezőkeresztes, Mohács, Pilisvörösvár, Polgárdi, Répceszemere, Sárbogárd, Somlóvásárhely (sertés vásár nincs), Somogyzót (sertés vásár nincs), Szony, Szászvár, Szekszárd, Szöny, Tiszacsépe, Tótszerdahely, Vásárosnamény, Veresegyháza, Zalabaksa (sertés vásár nincs). Állatvásár: Kálló, Martonvásár, Tamási (sertés vásár nincs), Nagyvázsony, Kirakodóvásár: Özd.

Szeptember 16-án: Zagyarékás, Kirakodóvásár: Borsodnádásd, Kálló, Martonvásár, Nagyvázsony, Tamási.

Szeptember 17-én: Alsónémedi, Csipkerek (sertés vásár nincs), Hajdunánás, Patca (sertés vásár nincs), Somogyzó, Törökkozony (sertés vásár nincs), Városföld, Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya. Állatvásár: Szekesfehérvár.

Szeptember 18-án: Balatonendréd, Gamás (sertés vásár nincs), Nagyhortobágy, Sütő.

Tigris, Veterán, Pollárt védjegyű különleges
tödrász-borotvák

Kántor Ernő és Társánál

szerezhetők be.
Debrecen, Városház-épület.

SPORTHIREK

Szombaton este érkeznek Eperjes és Kassa válogatottjai

A Debreceni Egyetemi Athletikai Club és a Debreceni Torna Egylet által vasárnap délután az Egyetemi Sporttelepen rendezendő atlétikai verseny, valamint a DTE Magoss Gyógytéri löterén megtartandó céllövő verseny résztvevői szombaton érkeznek Debrecenbe dr Kissöczy József eperjesi ügyvéd, gróf Révay István, a Cseh-szlovákiai Magyar Testnevelő Szövetség elnöke és dr Fekete Béla igazgató vezetésével. A háború előtt évenként többször is felkeresték Debrecen Kassa és Eperjes legjobbjait, de a háború óta csak most sikerült a debreceni egyesületeknek rábírni a Felvidék két legnagyobb atlétikával dicsekedhető városát, hogy versenyzőiket Debrecenbe küldjék. A verseny iránt nemcsak Debrecenben van nagy érdeklődés, hanem Eperjesen és Kassán is nagy érdeklődést keltett a debreceni egyesületek vállalkozása. Az atlétikai versenyen együtt céllövő versenyt is rendeznek, amelyen két ötös csapat indul Kassa-Eperjes és Debrecen csapatai. Debrecen csapatát az eddigi jelek szerint Szentmiklóssy János és vitéz Udvarhelyi Béla DTE, Vrana és Molnár DGASE és Gaál DEAC alkotják, de mellettük komolyan jön számításba Péterffy és Tóth DTE is.

A rendező egyesületek a verseny beépítését igen mérsékelten összegben alapították meg, hogy ezáltal is fokozzák Debrecen sportközönségének érdeklődését, amelyet minden tekintetben megérdemel ez a szép és nívós sportot ígérő mérkőzés. Tekintettel arra, hogy vasárnap a Boockay sem játszik Debrecenben és nagyobb sportesemény nem lesz, egészen biztosra vehető, hogy atlétikai versenyen rég

nem látott nagyszámu közönséget gyűjt össze Kassa és Eperjes válogatottjainak Debrecen legjobbjaiával való találkozására. A verseny belépőjegyeit pénteken délelőtti elővételben is lehet váltani a MÁV Menetjegyirodában (megye háza mellett).

BIRÓKÜLDÉS.

A bírőküldő bizottság a vasárnapi amatőr bajnoki mérkőzésekre a következő bírőkat küldte ki:
NyTYE—DTE: Schön Miklós.
NyKISE—NyOTSE: Dr Kupinszky KSE—MTSE: Rol'kó.
Textilgyár—Nagykálló: Debreceni.
DVSC—P. MÁV: Szántó.
Szőkgyár—Börös: Sass.

FELHÍVÁSOK.

A DTE labdarúgó szakosztálya szakosztályi ülést tart ma, pénteken este 8 órai kezdettel az Arany Bikában levő klubhelyiségben, melyre a játékosok megjelenését kéri a vezetőség.

Felkérem a PIFC összes játékosait, hogy f. hó 12-én, péntek este fél 8 órára a Kis-Debrecen vendéglőben jelenjenek meg. Tárgy: A vasárnap Hajdúszoboszlóra menő csapat összeállítás.

Felkérem a D. Hunyadi FC következő játékosait, hogy péntek este fél 8 órára Kurucz u. 7. szám alatt okvetlen jelenjenek meg: Varjas, Szabó I. és II., Kiss, Némethi, Bujdosó, Tarr, Gyarmati, Máthás, Matkó, Barna, Sipos I. és II., Zeke. Pontos megjelenést kér az intéző.

Felkérem a Csapókeri 11 összes játékosait, hogy f. hó 12-én este 8 órára szakosztályi-ülésen jelenjenek meg a klubhelyiségben. Szatmári.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Nagy pánik a váradi piacon a buza és tengeri áresése miatt

Nagyváradról jelentik: A váradi piacon a tengeriben óriási áresés volt. A buza 320 lejre, a tengeri 140 lejre esett. Ez a négy év-tizede nem tapasztalt áresés valószínűségeket keltett a gazdák között, akik megdöbbenve tapasztalják, hogy egész évi munkájukért, kínlásukért nem kapnak semmit. Izgatott jelenetek játszódtak le a vásáron. A gazdák könnyez-

tek, az asszonyok hangosan sírtak, Több esetben, amikor a szendzselők igyekeztek mély pontra nyomni az árakat, — majdnem ve-rekedések történtek ki. A bihar-megyei gazdák körében megdöbbenő az elkeseredés, ami érthető is, hiszen magyar pénzre átszámítva — Váradon a buza ára 10—11 pengő a tengeri ára 6—7 pengő körül áll.

Terménytőzsde

A készrúvásáron a rozs öt a buza pedig néhány fillérrel volt drágább, de a forgalom nem volt valami nagyon élénk, mert az alacsonyabb áraknál a kínálat ma is meglehetősen csekély volt a vidéken. Legfeljebb egyes vidékeken volt jobb a vételkedv, ami azzal van összefüggésben, hogy a tiszai malmok lisztjét élénkebben vásárolják a fővárosi pékek, úgy-hogy ezeknek a pótlására a tiszavidéki malmok élénkebben vásárolják a búzát, úgyhogy emiatt is kevesebb árú került a budapesti piacra.

Ami pedig a határidőpiacot illeti, nagyjában a tegnapi árfolyamok kere-keben kötötték az üzleteket. Arbitrázs-eladások nyomán lett volna ugyan ismét kínálat, de mivel a Futura megbízásából ismét intervenciózásárlá-

sok voltak a márciusi és októberi búzáknál, ennek következtében áresés ma sem keltezett a piacon. Az elterjedt hírek szerint a Futura egvelőre nem engedi a márciusi búzát 17.20, az az októberi búzát 15.80-as árfolyamok alatt kötni és ügylátszott, hogy ezek-nél az árfolyamoknál tényleg minden-miennyiséget fölvásároltak a Futura.

Határidőüzlet:
Búza: október 15.80, 82 83 81 84, zárlat 15.81—82. — Március: 17.25 20, 23 22 20, zárlat 17.20—21. Május 17.55, 60 61 62, zárlat 17.60—61.

Rozs: Október 9.62, 60 62 74 68 74 zárlat 9.64—9.65. — Március 10.77, 80 82 84 85 86 88 85 zárlat 10.83—85.

Tengeri: Szeptember 14.80, május 14.40, 25 30 20 05 04 zárlat 10.04—05.

Készrúüzlet hivatalos árjegyzései:
Búza: Tiszai 77 kg 15.60—16.20 78 kg 15.75—16.35, 79 kg 15.90—16.60.

80 kg 16.00—16.80. — Felsőtiszai 77 kg 15.50—15.70, 78 kg 15.60—15.80, 79 kg 15.75—15.95 80 kg 15.85—16.05
rozs, pestvidéki 9.15—9.35 egyéb rozs 9.15—9.30, takarmányárpa I. 13.25—13.75, takarmányárpa II. 12.50—13.0, felsőmagyarországi sörárpa 18.50—20., egyéb sörárpa 15.00—17.00, köles 11.—12.00, repce 27.25—27.75, tiszai ten-geri 14.80—15.00, egyéb tengeri 14.65—14.95, zab I. 15.—16.00, zab II. 14.—15.00, korpa 800—8.20, lucernamag 130—140 m. mázsánként.

HIRDETMÉNY.

Debrecen szab. kir. város közhírré teszi, hogy az őszi hortobágyi állat-vásár f. évi szeptember hó 18-án, csütörtökön a Nagyhortobágy vasuti állomás közvetlen közelében, a hortobágyi csárda előtti vásártéren lesz.

Ezen országos állatvásáron kedvező alkalom kínálkozik magyar fajta üszök, tehének, tinók és jármos ökrök, Nónius fajta igás és növendék lovak, magyar racka juhok, valamint magyar fésűs birkáknak, ugy tenyésztési, mint vágási célra történő beszerzésére.

Debrecen, 1930 szeptember 10-én.

Debrecen szab. kir. város polgármestere.

NAGY ELŐKÉSZÜLETEK AZ ŐSZI HIDIVÁSÁRRA.

Szeptember 18-án a Hortobágyon hidivásár lesz, amelyre a város is elő-készületeket tesz. Az idegenforgalmi hivatal teljes lendülettel akcióra lépett, érintkezést vett fel az IBUSz irodájával, a Nemzetközi Vásár rendezőivel, a fővárosi idegenforgalmi hivattal, melyeket arra kér, hogy szervezzenek a vásár idejére csoportos kiránduló-sokat a Hortobágyra. Előléthatólag most is nagy vendégsereg keresi fel a Hortobágyot.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város adóhivatala közhírré teszi, hogy Debrecen sz. kir. város határából 1929 év folyamán be-jelentett adótárgy. változások helyszí-nelésének eredményét feltüntető jegyzék a városi adóhivatal 2-es számú szobájában 1930 szeptember hó 15-től szeptember 30-ig a hivatalos órák alatt közszemlére kitétetik.

A fenti jegyzékben felvett földterü-letek művelési ág és osztályba sorozása ellen az érdekeltektől a fenti határidő alatt a városi adóhivatalnál szóval vagy írásban felszólalhat.

Városi adóhiva-

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűkből álló, valamint levelezési rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeresen számítatik. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közöltnak. A közlési díj vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott címek csupán kiadóhivatalunkban, József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) tudhatók meg. Hirdetési ügyekben telefonon a 788 nyújt felvilágosítást.

Házasság

45 éves gépész, géplakatos be-nősülne gazdálkodó családba, hol gazdálkodhatna. Cím a kiadó hivatalban. 1468

Alkalmazást keres nő

Intelligens leány ajánlkozik gyermek-hez, vagy magános ur-nőhöz, vidékre is. Cím a kiadóban. 1576

Mosást, és vasalást házaknál vállalom, három pen-gőért, Pesti uca 77. szám. 1586

Felhárművarráshoz ajánlkozom, filét, csip-keendíztés vállalom. — Faragó 10. 1524

Szőpen mosok, vasalok 2.50 P-ért. Simonffy u. 11. Pincelakás 1511

Alkalmazást keres férfi

Középbirtokoz vezetőnek, ispánnak — ajánlkozik 1931. év január 1-ére, 31 éves, izr. vallású nős ember. 15 éves gazdasági gyakorlattal. Szives megkeresést „Szorgalmas” je-igére a kiadóhivatal to-vábbít.

Hónapos kocsis, vagy botiszlói állást keresek. Megkeresést kérem. Kölesy uca 7. szám alá. 1609

Ezer pengőt fizetek, ha gaz-datiszt, vagy városban irodai állásba juttatt, mindentekintetben — megfelelő óvadékképes egyént. Cím a kiadó-hivatalban. 1580

Sofför 200 pengő kaucióval ál-lást keres, Arany Já-nos uca 53. 1592

Alkalmazást nyer férfi

Gyermektelen ház-mesterpár felvéte-lik sürgősen. Böször-ményi ut 59. Balláné. 1504

Ügynököt tüzelő és építkezési — anyag eladásához fel-vezünk. „Turul” Bő-szőrményi ut 2. 1579

Tanuló vagy kifizető azonnal — felvétetik. Róth Adolf posztó üzlet, Piac 77. 1593

Fodrászsegédet fiatal, képzett mun-kást, vagy kisegítőnek felveszek. Balogh, Szo-boszlói ut 4. 1601

Havi 10.000 pengős budapes-ti szállításban 500—1000 pengővel ki ven-ne részt? Állandó nagy biztos jövedelem hetenként kétszer fize-tik. Helybeli elárúsi-tók kisebb biztosíték-kal felvételnak. Cím a kiadóban. 1616

Fodrásztanulót jólnevelt, intelligens — nagyobb fiút felveszek. Balogh fodrászmester. Nvugati u. 16. 1602

Alkalmazást nyer nő

Gazdaasszonyt keresünk azonnali, — avagy folyó évi szept-tember hó 15-iki belé-pésre, Debrecentől 27 km-re fekvő gazdaság-ba, olyat, aki 7 nőtlen bentkosztos férfi gaz-dasági cseléd részére kenyeret süt, főz, mos, ruhát, fehérneműt fol-toz s eközben a baromfiak nevelését, gondozását is bírja. Jelent-kezni lehet; Derzsv Kálmánnál, Hatvan u. 24. szám alatt, reggel 7—fél 8 óráig és dél-után öt óra után. x

Gyakorlott varró- és tanulóleány felvétetik, nőhivatsza-lon, Széchenyi uca 7. emelet. 1612

Egy ügyes megbízható kis-leány felvétetik, kifizető nak azonnalra, Bíró festő, Bika udvar, 1613

Fiatal leány, bejárónőnek délelőttre azonnal felvétetik. — Rothermere (Darabos) uca 20. szám. 1588

Fiatal megbízható ügyes nő keresek, reggel hat órá-tól délutánig, közel la-kót, kétszobás, parket-tes lakásom, pedáns ta-karításához. Minden-hez értő a háztartás-ban, könyvvél, bejelen-tőlappal, csakis kifo-gástalanok jelentkez-zenek reggel, Hegedüs-né, Piac uca 43. szám (Svetits-palota, föld-szint, 1. ajtó.) 1588

Egy
főtitellen megbízható nő
nek lakást adok kevés
munkáért. Magoss Gy.
tér 4. sz. 1522

Autó, motor, kerékpár

Verseny-bicikli
jutányosan eladó, Mik-
lós ucca 17. szám, —
Egyed urnál. 1608

Egy
jókarban levő Waffen-
rad kerékpár, teljes
felszereléssel eladó, —
Kétmalom ucca 16. sz.
1571

Rádió

Hangszóró
teljesen új kis Philips
rádióhangszóró eladó,
Felek ucca 73. szám,
fűszerüzlet. 1587

Hangszer

Iskolahegedűk,
vonók, tokok, minden-
nemű hangszerek, hú-
rok és alkatrészek —
zükségletét legelőnyö-
nyöbben beszerezheti
Szendrő hangszerárú-
házában, Batthyány u.
22 szám. 16-9-24

Iskolahegedű
10 pengőtől, vonók, s
tekők, húrok, alkatr-
részek, olcsón beszerez-
hetők. Schmidt hang-
szer raktárában, Piac u
72. sz. 26-5-19-20

Gazdasági termények

Vetnivaló
mezőhegyesi magyar
fajbúza kapható Hor-
váth hentes ebési gaz-
daságából. Kossuth u.
1160—X-18

Elelmiszer, ital

Zamatos bor 64 fill.
5 liter vételnél 60 fill.
10 liter vételnél 58 fill.
Otello vörös 80 fillér,
5 liter vételnél 72 fillér
Üvegeket veszek magas-
áron. Glück I. Magoss-
György-tér 9. szám.
nor- és csemegeüzlet.
Ugyanott segéd felvé-
tetik. 16-9-15

Eladó
5 hektó bor, hordók,
szedőkád, kút szivó-
ayomó, kerékekkel s két
igysodrony, egész új.
Szent Anna ucca 22
sz. 1577

Oktatás

Knolj Kovács
Sillye Gabriella
miniszterileg engedé-
lyezett szabászi var-
róiskolájába és női-
divattermébe, magán-
mitásra és iparképesít-
tésre tanítványokat
minden időben felvesz,
Kossuth ucca 45. szám.
4—IX-6 XI—6-ig.

Középiskolások
tanítását elvállalja
francia-szakos bölcsész
hallgató. Megkeresése-
ket „Erdélyi” jellegére
a kiadóba kérek.

Németül,
privát órákat ad és
magánvizsgára elő-
készít dr. Kövessl, Har-
sányi Gusztáv ucca 25.
IX—6 w.

Németet,
franciát jutányosan, —
eredménytel tanít cso-
portban is. Cím a ki-
adóban. 1594

Teljes ellátás

Két
középiskolási kislányt
teljes ellátással felve-
szek. Rákóczi 9. uccai
lakás. 631-9-12-ig.

TELJES
ellátásra külön szoba-
ban elfogad két kö-
zépiskolai tanulófiút
vagy leányt iskolai
idényre — keresztény
uricsalád. Domokos
Lajos ucca 6. — köz-
ponttól 12 perc.

Két középiskolai
tanulót felvesz, teljes
ellátásra, nyugalmazott
főjegyző család Magoss
György-tér 28.
957 IX. 15.

Középiskolai
növendékeket, teljes el-
látásra vállalom, zong-
ora használatl Nagy
Károlyné. Kétmalom u.
4. szám. 1111

Dóczy
és Svetits intézet köze-
lében fekvő villában —
két leány teljes ellátást
kaphat külön szobával.
Bővebbet 7—89 telefo-
non.

Izr. család
egy-két iskolai leány-
tanulónak lakást, eset-
leg ellátással adna. —
Hatvan ucca 36. szám.
keresztényházban. x

Központon
úricsalád elvállal két
középiskolást, teljes el-
látásra. Esetleg külön
szobába. Rákóczi ucca
12. szám. 111

Ajánlat

Gallérokat, ingeket
legszebben, legolcsób-
ban tisztítok. 4 nap
alatt. Budapesti kép-
viselő. Simonffy ucca
7. szám. 1125-12-21

Ablakok.
jobbminőségűek és egy-
szerűbbek továbbá hár-
mas ikerablakok min-
den nagyságban készen
kaphatók. Blattner Kál-
mán telepén. Nagy-
várad ucca 14. szám.
(Miklós ucca végén.)

Beiratás
előtt gyermeke szemét
vizsgáltassa meg szem-
orvossal. Szemüveg re-
ceptjét pontosan elké-
szíti Löbl látzerész. —
Piac u. 63. 774-9-16

Magyar játékkártya
32 lapos, nagy alaku
I-a. minőség, reklám
ára: 1.60 pengő. Piac
ucca 64. szám. trafik-
ban. 14—v

Tartós
villanyvondolást. —
Heuna hajfestést Taka-
rékosságra is, speciál-
isan készíték. „Margit”
hölgyfodrász. Szent A
ucca 5. 23 h 9—27

Fazekas
kézimunkaüzlet készít
a legolcsóbban és jól a
legújabb minták sze-
rint előrajzolást, fehér-
neműhimzést, varrást,
monogramozást. Kéz-
zel himzett tablették
futók, kisebb terítők,
kis függönyök, gyerek-
kosci takaró állandóan
raktáron, rendelésre rö-
vid idő alatt készíték,
Szent Anna ucca 6.
szám alatt.
929-9-6-IX-19-g.

Zongorahangolást
javítást, legolcsóbban,
szakszerűen végzek, —
Takács hangszerkészít-
ő, Piac ucca 75. szám.
13-a—viz.

PADIOLAKK
magastényű, legszebb
színekben, kiváló min-
ségben nagyon olcsón
kapható. Stern festék-
üzletben. Debrecen. —
Piac u. 10. Bikkával szem-
ben. — Ugyanott po-
loska-, svábbogár, pal-
kány- és egérlő meg-
bízható minőségben kap-
ható.

Tört
aranyat, aranyfogat a
legmagasabb árban —
vesz Haás Janka arany-
bevéltő. Simonffy ucca
7. sz. 1132IX-7-X7-hg

Figyelem!
Ondolálás 80 fillér, —
manikűr 40. bubi, babi
hajvágás 30. borotvá-
lás 16. hajvágás 20. —
fazonra 30 fillér, Mik-
lós ucca 53. sz. Toma.
1606

Traktorral
szántást vállalom. —
Honvédtelőr ucca 31

Poloskairtatás
cvángázzal, vagy sza-
badalmazott folyadék-
szerrel és lakások víz-
gálását fellősséggel is
vállalom, poloska sváb
és patkányszer kapha-
tó. Kossuth ucca 47.
Nánássy. Telefonhívó:
845. szám. 1478

Gombok
áthúzását vállalom. —
Péterfia ucca 32 1570

Hajfonatok
legolcsóbban kaphatók
haját veszek. Boczán
fodrász. Hatvan ucca
2. szám. 1599

Kereslet

Keresek
megvételre lombtárba
való zongorát, Würd-
ger ócskavaskereskedő
Salétrom ucca 32. sz.
1568

Lakást keres

Egy
vagy 2 szobás uccai la-
kást keresek Csapó v.
Szentanna ucca vagy
esetleg mellékuccán —
féregmentest. Közlése-
ket „Uccai” jellegre alatt
kérem. 1528

Keresek
feltétlenül tisztá egy szob-
bás, konyhás, speizos
lakást, lehet előszobá-
val is. Ajánlatokat a
kiadóba kérek. „Kis-
család” jellegre

Keresek
október hó elsejére két
szoba-, előszoba- fürdő
szoba-, konyha- és mel-
lékhelyiségekből álló
modern villalakást, a
Vénkerthen, vagy más
a város központjához
közel fekvő helyen. —
Címeiket bérmegejelölés-
sel és leírással „Kertség”
jellegre a kiadóhivatal-
ba kérek. Sz.

KÉTSZOBÁS
lakást keresek október
elsejére összes mellék-
helyiséggel, fürdőszobá-
val, városban, vagy kö-
zeli kertésghelyen. Ajánla-
tokat ár megjelölésével
„Modern” jellegre ké-
rek 1930—W.

Kiadó lakás egy szobás

Uj épületben,
két uccai szoba, ki ház-
tartást nem vezet, eset-
leg szoba-konyhának
kiadó. Vendég ucca 40
szám. 1577

Kiadó lakás két szobás

Kiadó
november elsejére mo-
dern két szoba, fürdő-
szobás urilkaás, külö-
nösen egyedül álló úri-
hölgynek, vagy gar-
sonnak. Péterfia ucca
48 szám. 1444

Két szoba
és mellék helyiségekből
álló lakás, november
elsejére kiadó. Porosz-
lay út 41. szám. 1574

Széchenyikert
23 számú 2651 n. öl
gyümölcsösrel körül-
vett 2 szoba, előszoba
stb. lakóházzal, parki-
rozott kert kiadó. Ér-
tekezni Kossuth 49.
8-5-IX-16.

Kiadó lakás három szobás

Központon
modern parkettes há-
rom szobából, előszobá-
ból és fürdőszobából s
mellék helyiségekből ál-
ló uccai lakás, novem-
ber hó elsejétől bérbé-
adó. Bővebb felvilágo-
sítással szolgál 12 és 1
óra között Mandel Zsig-
mond. Pásti ucca 2. sz.
alatt. IX—14

Kiadó lakás nagyobb

Ötszobás
modern lakás, novem-
ber elsejére kiadó, —
Hatvan ucca 27. szám.
9 h 12—14—21

Modern,
négy-ötszobás parket-
tes, nagyon szép lakás
kiadó. Simonffy ucca
11 szám. 1572

Butorozott szoba

Különbejárátú
központi fűtéses, vilá-
gos nagy szoba. 1—2
személy részére azon-
nal kiadó. Cím: Glück
Sándor. Arany János
ucca 54 szám.
T IX—14-ig

Légtűtéses
kis butorozott szoba
kiadó, Piac ucca 28, sz
második emelet, 11 a.
1605

Csinosan
butorozott szoba kiadó
két személynek is, Var-
ga ucca 11. szám. 1604

Különbejárátú
csinosan butorozott
szoba kiadó, Kossuth
ucca 60. keresztépület.
1607

Különbejárátú
világos, jól butorozott
szoba kiadó, Széchenyi
ucca 15. sz., emelet.
1611

Központon
különbejárátú uccai —
butorozott szoba azon-
nal kiadó. Monty ezre-
des ucca 15. 1573

Uccai
különbejárátú butoro-
zott szoba előszobával
azonnalra kiadó. Sze-
pességi u. 30. 1584

Butorozott
szoba két személyre —
kiadó. Péterfia 36.
1595

Uccai
butorozott szoba egy,
két személynek kiadó.
Csokonai 10. 1597

Különbejárátú
csinosan butorozott —
szoba kiadó. Ellátással
is. Nyil u. 116. 1598

Két
uccai butorozott szoba
fürdőszobahasználattal
egyetemi hallgatóknak-
kiadó. Egymalom u. 3.
1425

Különbejárátú
butorozott szoba azon-
nal kiadó. Cím: Rá-
kóczi u. 37. 1446

Különbejárátú
tisztá, világos butoro-
zott szoba egy vagy két
egyen részére, esetleg
reggelivel kiadó. Ren-
des íróasztal! Nyil u.
14. szám. x-vv.

Elegáns
butorozott szoba kiadó.
Érdeklődni: Miklós u. 4.
1595

Atadó üzlet, vendéglő

Koresma,
berendezéssel és jog-
folytonossággal kiadó.
Értekezni lehet Sár-
tori. Kuruc ucca 1. sz.
1589

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Asztalosárugyár
gőzzel és villannyal fel-
szerelt, üzemben levő,
bérbe kiadó vagy örök
áron eladó. Értekezni
Harsányi. Kossuth 49.
8h-IX-16.

Üzlethelyiség
kiadó. Ferenc József
út 4. szám. 1614

Beresényi ucca 4.
szám alatt két pék-
kemence azonnal ki-
adó. Értekezni lehet a
helyszínen. 1581

Jómenetelű
fűszerüzlet, ártával be-
rendezéssel, azonnal
kiadó. Kinizsi ucca 54.
szám. 1591

Ingóság eladás

Híntaszék,
olajfestmény, goblein-
kép, szekrényes gram-
fon, gramomofon le-
mezek, szőnyeg és vas-
kálya eladó, Teleki u.
14. szám, hátsó lakás.

Egy
jókarban levő téli, tisztá-
tikabát eladó. Értekez-
ni vasárnap d. e. Lo-
rántffy 11. 1518

Értékes
bútorok, ebédülő, gar-
derob, csillár, tükrök,
betegelő szék, kandel-
láber, mángorológép, —
kálya Weirtheim kasz-
szaeladó. Széchenyi 6.
Kleinnál. 975

Kettő
darab szénrel, fával
fűthető szép vaskályha
eladó. Royal uridivat-
üzlet, Piac nyolcvanöt
1582

Két
asztali sparherdt elado-
Honvéd u. 9i. 1596

Eladó
üzleti stélázi, üvege-
zett cukorkaszekrény,
antik falóra, fonott
demijonok, olajképek,
gyalogsgági tisztikard,
kerti szerszámok. Cím
a kiadóban. 1602

Eladó ház

Eladó
Varga u. 45. sz. ház,
nagy részben adómentes
négy szobás, uccai mo-
dern lakás, kettő szobás,
udvari, nyolc rendbeli
egy szoba, konyhás, egy
házmesteri lakás, jóme-
netelű fa- és szénkeres-
kedés, mely maga is
megélhetés. Házbérjő-
vedelem a faüzleten —
kivül 5000 P. Nagy-
részben 1917-es alapon.
A ház teljesen jó álla-
pontban van. Elkötözés
miatt 36.000 pengőért
megkapható. Értekezni
a háztulajdonosnál. 1595

Eladó föld

Kismaeson
hét és három és fél
hold föld eladó. Érte-
kezni Berecz József-
nél, Kismaes 49. szám.
vagy a Mandelbanban

Eladó állatok

Bika borjú.
két darab, fajtisza
eredeti bonyhádi biká-
tól, igen magas tejelő
szintben fajtisza bon-
yhádi anyától származó
13 hónaposok és egy
darab szimentháli ma-
gas tejelő anyától, a
debreceni gazdasági
akadémiai bikától szá-
mazó 3 és fél éves, to-
vábbi tenyésztésre
még igen alkalmas te-
nyészbika, azonnal el-
adó. Értekezhetni le-
het Derzsv Kálmánnál
Hatvan ucca 24. szám
aatt, reggel 7—fél 8
és délután öt ór után